

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 98. vuosikerta 16.9.2022

7 | 22

Haastattele
duunaria, älä
pomoja!

s. 4

Iltalehden
päätoimittaja
myöntää
huonot sana-
valinnat Marin-
uutisoinnissa.

s. 22

Eläkkeen
pienuus
mietityttää
freelance-
toimittajaa.

s. 38

Moni Seiskassa työskennellyt
on uupunut lehden työtahtiin
ja ilmapiiriin. 14

KUVA: LAURA OJA

Intiasta adoptoitu Reena Linna tekee oppikirjoja monenlaisille lapsille.

Tidskriften Astra erbjuder skribenter gemenskap.

s.30

Marin-uutisointi paljasti media-pomojen asenteet, kirjoittaa Susanna Kuparinen.

s.9

Maria Pettersson ● Twitter: mariapettersson
maria.pettersson@journalistiliitto.fi

Auta ja usko uupuvaa työkaveria

Sairauslomia, irtisanoutumisia, ahdistusta, pelkoa, pahoinvointia, kohtuutonta kiirettä, tylyjä tai osaamattomia esihenkilöitä. *Journalisti* 7/2022 kertoo viihdelehti *Seiskan* toimituskulttuurista, joka on ajanut henkilökuntaa sairauspoissaoloihin ja irtisanoutumisiin.

Journalistin haastattelemat entiset ja nykyiset työntekijät kertovat asioista, jotka moni tunnistaa omalta työpaikalta. Kova kiire, liian pienet resurssit, skuupipaine ja toisinaan vastentahtoiset haastateltavat ovat media-alan ammattitauti. Työpaikoilla ammattitautiin suhtaudutaan eri tavoin: joskus johto ottaa asian vakavasti, toisinaan tekijät saavat pärjäällä itsekseen, uupua tai lähteä.

Seiskan tapauksessa osa henkilökunnasta kertoi, ettei tunnista ongelmaa lainkaan. Johto vakuutti kuuntelevansa tekijöitä herkillä korvalla ja olevansa herttaisen tietämätön siitä,

että mitään ongelmia olisikaan. Johto tietenkin puolustaa itseään, mutta tällä kertaa myös osa työntekijöistä vakuutti, että ei ole havainnut ongelmia ja on tyytyväinen toimituksen työskentelyyn. Puhuvatko irtisanoutuneet ja uupuneet siis palturia, ovatko he liian herkkiä tai mahdollisesti jopa mielenterveysongelmaisia, kuten eräs toimituspäällikkö vihjaili?

TODENNÄKÖISESTI KYSE ON toisesta työpaikoilla yleisestä ilmiöstä: työntekijät kokevat työympäristön eri tavoin, ja joskus heitä myös kohdellaan eri tavalla. Pahimmillaan työpaikalla eletään kahdessa eri todellisuudessa, jossa toiset kukoistavat ja toiset kärsivät, ja jossa kumpikaan ryhmä ei ymmärrä toista.

Työpaikan hyvän hengen perusta on kollegojen välinen solidaarisuus. Isoissa taloissa pomot ovat kaukana ja HR vielä kauempana, työkaverit ja toivottavasti myös luottamus-

KUVA: VEERA KORHONEN

Perhevapaauudistus etenee, mutta ei media-alalla. Iida Rissanen-Vatja toivoo, että vanhemmat voivat olla mahdollisimman pitkään kotona Einarin ja syyskuussa syntyvän vauvan kanssa.

Pahimmillaan työpaikalla eletään kahdessa eri todellisuudessa, jossa toiset kukoistavat ja toiset kärsivät, ja jossa kumpikaan ryhmä ei ymmärrä toista.

henkilöt lähellä. Kaverin auttaminen on sekä hyvän työilmapiirin että ay-liikkeen perusta. Solidaarisuus tarkoittaa myös sitä, että vaikka itsellä menisi mukavasti, ei sulje silmiään siltä, että työkaverin tilanne voi olla erilainen.

Joskus ongelmat on melko helppo tunnistaa. Vaikka omat asiat olisivat hyvin, kollegojen jatkuvat uupumiset, sairauspoissaolot, kova irtisanoutumistahti ja huonot tulokset työhyvinvointikyselyissä antavat viitteitä siitä, että kaikilla ei ole hyvä olla. Silloin niiden, jotka jaksavat ja pystyvät, pitää tukea niitä, jotka ovat pulassa.

”Kysy kaverilta mitä kuuluu ja usko, mitä hän kertoo” voi tuntua itseäänselvyydeltä, mutta ei välttämättä ole sitä. Joskus uupumuksen rajalla taiteileva ei edes itse ymmärrä tilannettaan, vaan tarvitaan kollegan väliintulo, jotta tilanteen vakavuus kirkastuu. Media-ala on niin kiinnostava ja työ usein niin antoisaa, että

ihmiset tekevät sitä joko liikaa tai viimeisillä voimillaan – kunnes voimat loppuvat. Meillä ongelma on harvemmin työntekijöiden laiskuus ja useammin se, että he haluavat tai suosivat tekemään liikaa.

Työntekijöiden velvollisuus ei tietenkään ole huolehtia toistensa hyvinvoinnista. Siitä kantavat viime kädessä vastuun johto, työterveys ja ihminen itse. Joskus on kuitenkin autettava.

Jollei johto ymmärrä tai myönnä ongelmia, on työntekijöiden vaadittava oikeutta itselleen ja toisilleen. Kun johto vähättelee työhyvinvointikyselyn tuloksia, kun kollegat saavat tarpeekseen ja lähtevät ja kun jonkinasteinen uupuminen on pikemminkin sääntö kuin poikkeus, on työntekijöiden vaadittava muutosta – siinäkin tapauksessa, että itsellä on kaikki hyvin. ●

KUVA: HELI SAARELA

Haluaisit olla Suomen Margaret Thatcher, Katleena Korttesuo.

s.10

Kannen kuvitus: Pinja Meretoja ja Emmi Nieminen (takakannen eläinhahmo)

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti 97. vuosikerta
16.9.2022

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA /
ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Maria Pettersson 045 6757 401

TOIMITUSSIIHTEERI /
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT / REPORTRÄR
Nina Erho 050 379 8155
Manu Haapalainen 050 501 0716
Marja Honkonen (opintovapaalla)

ULKOASU / LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTIT
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.slaktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET / BESTÄLLNINGAR
Jalcom Oy 03 4246 5383
journalisti@atex.com

PAINO / TRYCKERI
Botnia Print, Kokkola
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA / UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330
PL 252, 00531 Helsinki

SEURAAVA JOURNALISTI 8/2022
ILMESTYY 14.10., AINEISTO 5.10.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

Jos haluat ymmärtää maailmaa, haastattele duunaria, kirjoittaa päätoimittaja Emilia Kukkala

Emilia Kukkala, teksti ● Aapo Huhta, kuva

EMILIA KUKKALA

- 34-vuotias Voiman päätoimittaja ja yhteiskunta-aiheisiin erikoistunut Media-kunnan toimittaja.
- Työskennellyt viestinnän asiantuntijana ja opettanut äidinkieltä.
- Julkaissut romaanin Kaiken jälkeen (Into 2021) sekä yhdessä Pontus Purokurun kanssa tietokirjan Luokkavalan vahtikoirat – Miten suomalaiset toimittajat auttavat eliittiä pysymään eliittinä (Into 2016).
- Yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopiston tiedotusopista.

Aloitin toimittajanurani viitisentoista vuotta sitten kirjoittamalla oppisopimusopiskelijasta Rakennusliiton *Rakentaja*-lehteen. Sitten olen laatinut eri ammattiliittojen lehtiin varmaankin satoja henkilöjuttuja.

Liittojen jäsenlehtien peruskauraa ovat jutut, joissa työntekijä kertoo työstään ja hieman myös harrastuksistaan. Vuodesta toiseen nämä jutut ovat myös lehtien luetuimpia, vaikka kova journalistinen ydin tuntuu puuttuvan. Tavishenkki ei ole skuuppi.

En silti leipäänny rividuunarijuttuihin. Minulle niiden tekeminen on mielekästä, lähes parasta tässä työssä. Olen yrittänyt hahmottaa, miksi.

Miksi on journalistisesti perusteltua kirjoittaa Sirpan ja Sepon duuniarjesta? Harva toimittaja kieltää tavishaastattelujen arvon sinänsä – ainahan toimittajat ovat olleet kiinnostuneita myyttisistä kansan syivistä riveistä – mutta harva myöskään pitää niitä journalistisesti kovin merkittävänä juttuina.

KEVÄINEN KUNTA-ALOJEN TYÖTAISTELU-UUTISOINTI osoitti, että kannattaisi pitää. Jos journalistit olisivat aktiivisesti seuranneet vaikkapa hoitajamitoituksen toteutumista, he tuskin olisivat revitelleet otsikoissa suojatyöhön osallistuneiden hoitajien vähäistä määrää. Työpaikoilla porua hämmästeltiin: porukkaa oli kerrankin paikalla tarpeeksi. Jos alan arki olisi tuttua, myöskään palkkavaatimuksia tuskin olisi moitittu poskettomiksi.

Tietyn alan arjen tunteminen antaa perspektiiviä arvioida pomojen ja poliitikkojen väitteitä. Yläportaalta sopii kysyä tavoitteista ja visioista, mutta niiden käytännön

toimivuuden tuntee ruohonjuuritaso. Sitä kautta tuppaa löytymään myös jutun aiheita.

En halua lukea enää yhtään juttua, jossa puhutaan hoitajapulasta ja siitä seuraavista ongelmista kuin luonnonvoimasta tai yllättävästä katastrofista. Se on järjestelmällisen politiikan tulosta. Päivä-, hoiva- ja ryhmäkodeissa, sairaaloissa ja terveyskeskuksissa on varoiteltu vuosien ajan, mihin aliresursointi ja alipalkkaus lopulta johtavat: julkisten palveluiden romuttumiseen. Jokaisen journalistin olisi hyvä ymmärtää tämä ja avata asia myös yleisölle.

TOIMIAKSEEN DEMOKRATIA VAATII, että ihmis- ja ammattiryhmillä on jotakuinkin tolkullinen käsitys toistensa arjesta. Tässä journalismilla on keskeinen rooli. Journalismi vaikuttaa myös siihen, miten näemme toisemme ja mahdollisuutemme.

En lakkaa hämmästelemästä Seppojen ja Sirpojen intoa toimia inhimillisen työelämän puolesta ja osallistua vielä vapaaehtoistyöhönkin. Niin sanottu tavallinen ihminen yllättää kerta toisensa jälkeen positiivisesti.

Työelämä ja yhteiskunta ovat jo muuttuneet ja muuttuvat yhä lisää. Syitä ovat esimerkiksi korona, väestörakenteen muutos sekä koko maailmaa koskettavat asiat kuten ilmastonmuutos. Niiden seurauksia ihmisille ja yhteiskunnalle ei voi ymmärtää haastatteleamalla vain pomoja ja poliitikkoja.

Meidän journalistien on annettava ääni työntekijöille ja puhuttava heidän tarpeistaan. Tarvitsemme järjestelmällistä eri alojen arkeen paneutunutta journalismia. Juuri sen tavishenkkinä, jossa Sirpa ja Seppo kertovat, että töissä olisi muuten mukavaa, mutta vuoroihin ei meinaa riittää väkeä ja logistiikan voisi hoitaa järkevämminkin. ●

Liisa Rissanen-Vatjalla on kokemusta kahdesta perhevapaajärjestelmästä. Hänen mielestään vapaiden uudistuminen tasa-arvoisemmiksi on hyvä asia. Omalle perheelle tärkeintä on vapaiden käytön joustavuus. Esikoinen Einar on kaksivuotias.

Tasa-arvoon tähtäävä perhevapaiden uudistaminen on jumissa media-alalla

Nina Erho, teksti • Veera Korhonen, kuva

76

Uutismedian liiton tutkimuksessa 76 prosenttia vastaajasta yhdisti sanomalehtiin ominaisuuden "luotettava". Seuraavaksi luotettavimpina tiedotusvälineinä vastaajat pitivät televisiota (59), radiota (45), aikakauslehtiä (13) ja kaupunkilehtiä (12). Tutkimusta varten haastateltiin 16.–24.8.2022 tuhat yli 18-vuotiasta suomalaista.

Lähde: Uutismedian liitto

Miksi on hyväksyttävämpää kertoa burnoutista kuin masennuksesta, kysyy freelancekuvaaja **Liisa Ronkainen**. Lue lisää [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

Suomi uudisti perhevapaat elokuussa, mutta media-alalla niiden uudistaminen on jumissa.

Laki määrää vanhempainvapaiden pituuden, mutta ei sitä, saako niiden ajalta palkkaa. Palkasta sovitaan työehtosopimuksissa. Journalistiliitto ja työnantajaliitot eivät ole Yleä lukuun ottamatta päässeet sopuun työehtosopimusten päivittämisestä lakiuudistuksen mukaisiksi.

Työnantajapuoli pelkää uudistuksen lisäävän kustannuksia. Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen** pitää näkemystä outona.

”Työnantajapuoli oli mukana perhevapaaudistuksen valmistelussa ja siitä vallitsi etukäteen laaja yhteiskunnallinen yksimielisyys”, Savolainen sanoo.

Savolaista huolettaa, että epäsopu tes-kirjauksista vesittää uudistuksen tavoitteet. Perhevapaaudistuksen tarkoitus oli jakaa vanhempainvapaat nykyistä tasa-arvoisemmin. Savolaisen mielestä parasta olisi, että työehtosopimuksissa olisi molemmille vanhemmille oma, yhteensä entistä pidempi palkallinen vapaapätkä.

”Niin kauan kuin tessit ovat vanhan lain mukaiset, isät eivät motivoidu käyttämään sen enempää vapaita kuin ennenkään, vaikka heillä olisi siihen nyt lain mukaan oikeus. Vapaiden palkallisuus ratkaisee, kuka niitä pitää”, Savolainen sanoo.

Iida Rissanen-Vatjan, 29, ja **Ossi Savolaisen**, 31, perheisiin syntyy lapsi perhevapaaudistuksen voimaantulon jälkeen. Molemmat pitävät perhevapaiden tasa-arvoistumista hyvänä.

”Kannustimien vapaisiin soisi olevan myös työehtosopimuksissa molemmille vanhemmille samat”, Rissanen-Vatja sanoo. Hän työskentelee *Alasatakunta*-lehden taittavana toimittajana.

”Raha on hyvä motivaattori. Toivon seuraavan askeleen olevan, että myös isät saavat enemmän palkallista vapaata”, Savolainen sanoo. Hän työskentelee *Savon Sanomien* Ylä-Savon aluetoimittajana.

Rissanen-Vatja odottaa toista lastaan, jonka laskettu aika on 14. syyskuuta. Hänen perheelleen perhevapaaudistuksen tärkein asia on lisääntynyt joustavuus vapaiden käytössä.

Rissanen-Vatja haluaa imettää pitkään. Se onnistuu kätevimmin, kun hän käyttää osan miehensä vanhempainrahakiintiöstä. Nyt kun vahempainvapaita voi käyttää useassa jaksossa, Rissanen-Vatja aikoo palata töihin, kun opettajamiehen pitkä

kesäloma alkaa. Lomansa jälkeen mies jatkaa perhevapaalla.

”Näin pystymme yhteensä olemaan lasten kanssa mahdollisimman pitkään kotona”, Rissanen-Vatja sanoo.

”Niin kauan kuin tessit ovat vanhan lain mukaiset, isät eivät motivoidu käyttämään sen enempää vapaita kuin ennenkään.”

Petri Savolainen, edunvalvontajohtaja, Journalistiliitto

Ossi Savolaisen perhe odottaa vauvaa, jonka laskettu aika on 22. syyskuuta. Savolainen aikoo olla kotona kolme viikkoa lapsen syntymän jälkeen yhtä aikaa vaimonsa kanssa. Silloin hän käyttää myös nykyisen tessin mukaisen palkallisen isäviikkonsa.

”Meille syntyy esikoinen, joten tärkeintä on olla mahdollisimman paljon kotona.”

Savolaisen vaimon suunnitelmissa on palata töihin syksyllä 2023, jolloin Savolainen aikoo pitää lisää vanhempainvapaata. Myös Savolaisen puoliso on opettaja. Savolainen luovuttaa hänelle vanhempainrahakiintiöstään muutaman päivän vapaata, jotta vanhempainvapaasta tulee kokonaisen lukukauden mittainen.

TYÖNANTAJIA EDUSTAVAN MEDIALIITON työmarkkina-asiantuntija **Minna Elo** sanoo Medialiiton kannattavan perhevapaaudistusta. Se ei kuitenkaan saa maksaa lisää.

”Alalla ei mene niin hyvin, että voisimme lähteä nostamaan kustannuksia lisäämällä palkallisten päivien määrää”, Elo sanoo.

Medialiitto ei kuitenkaan ole Elon mukaan laskenut, kuinka paljon uudistus maksaisi tai lisäisikö se kuluja lainkaan.

”Olemme ajatelleet kustannustasoa vain siitä näkökulmasta, että palkallisten vapaiden kokonaismäärä ei työehtosopimuksessa kasva.”

Medialiiton näkemykseen ei vaikuta se, että Kela maksaa pääosan perhevapaiden kustannuksista.

”Tärkein jäi kuitenkin kysymättä: Jos videolla tosiaan puhutaankin ’jauhojengistä’, niin mitä sitten? Vastaan kysymykseen nyt: Ei mitään sitten.”

Journalistin toimittaja Manu Haapalainen. Lue lisää [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

Robert Sundman päätyi selittämään bilekohua ulkomaiselle medialle. Lue lisää [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

MINNA ELON MUKAAN Medialiitto esitti keväällä lehdistön työehtosopimukseen mallia, jossa palkalliset äidin kolme kuukautta ja isän kuusi päivää olisi muutettu palkallisiksi 40 päivän raskausvapaaksi ja 21 päivän vanhempainvapaapäiväksi kummallekin vanhemmalle.

Medialiiton mielestä malli olisi perhevapaauudistuksen hengen mukainen, koska palkallisia vanhempainvapaita tulisi saman verran kummallekin vanhemmalle.

Elon mukaan laskelmassa entiset vapaat on jaettu uudella tavalla. Mallin pohjana on kuukauden keskimääräinen arkipäivien määrä.

Journalistiliiton mielestä Medialiiton ehdottama malli olisi huonontanut palkallisia perhevapaita.

”Jos naisvaltaisella alalla siirretään synnyttävältä vanhemmalta iso määrä palkallisia perhevapaapäiviä toiselle vanhemmalle, palkallisten perhevapaiden kokonaismäärä vähenee. Silloin uudistus ei ole kustannusneutraali, vaan työnantajan perhevapaakustannukset laskevat”, Petri Savolainen sanoo.

Lopulta tessiin kirjattiin vain, että siihen tehdään perhevapaauudistuksesta johtuvat välttämättömät tekniset ja terminologiset muutokset elokuun alusta lukien. Minna Elon mukaan liitot eivät vielä ole yksimielisiä edes termeistä.

Journalistiliitto ja Medialiitto neuvottelevat myös kustannustoimittajien työehtosopimuksesta. Perhevapaiden osalta liitot päätyivät samaan kuin lehdistössä eli jatamaan keskustelua termien muuttamisesta.

TERMIT OVAT TÄRKEITÄ. Perhevapaauudistuksen tavoite on huomioida erilaiset perhemuodot nykyistä paremmin. Vanhempien sukupuoleen liittyvät termit, kuten äitiys- ja isyysraha, jäävät uudistuksessa historiaan. Tilalle tulevat raskausraha ja vanhempainraha.

Elon mukaan Medialiiton ehdottama 40 + 21 + 21 -malli olisi kohdellut vanhempia tasa-arvoisesti riippumatta vanhempien sukupuolesta tai siitä, onko kyseessä biologinen vai adoptiovanhempi.

Nyt, kun liitot eivät päässeet sopuun palkallisten vapaiden jakamisesta uudella tavalla, Medialiitto haluaisi Elon mukaan pysyä nykymallissa.

Nykyisessä tsessissä mainitaan äitiysvapaa ja isyysvapaa. Perhevapaauudistuksen myötä isyysvapaa muuttuu laissa vanhempainvapaaksi.

Elon mukaan vanhempainvapaaseen oikeutettu henkilöpiiri on eri kuin se, jolle on aiemmin maksettu kuudelta päivältä isyysvapaan palkka. Nyt työnantaja pohtii, kenelle se jatkossa maksaa vanhempainvapaalta palkkaa esimerkiksi silloin, jos molemmat vanhemmat ovat samaa sukupuolta.

On riski, että kahden äidin perheessä toinen äideistä ei saisi palkallista vapaata, koska se on suunnattu nimenomaan ”isille”.

Miksi Medialiitolle olisi sopinut sukupuolineutraali laskentamalli mutta ei sovi sukupuoli-neutraali terminologia?

”Emme ole lyöneet kantaamme lukkoon, asia on vielä kesken”, Elo sanoo.

Miten Medialiiton jäsenyritykset pystyvät ratkomaan perhevapaisiin liittyviä kysymyksiä tsessien päivittämiseen saakka?

”Olemme ohjeistaneet jäseniä jatkamaan palkanmaksua toistaiseksi vanhoilla periaatteilla”, Elo sanoo. ●

Neuvottelut palkallisista perhevapaista ovat kesken myös MTV:n sisällöntekijöiden työehtosopimuksen osalta.

Lue lisää: Journalisti.fi

Uusi laki, vanha tes

- Jatkossa synnyttävä vanhempi saa lain mukaan päivärahaa 40 raskausrahapäivältä ja kumpikin vanhempi 160 vanhempainrahapäivän kiintiön. Lehdistön työehtosopimus takaa tällä hetkellä äidille kolme kuukautta palkallista äitiysvapaata ja isälle kuusi päivää palkallista isyysvapaata.

ETELÄ-SUOMEN MEDIA IRTISANOI SEITSEMÄN

Etelä-Suomen Median muutosneuvottelut ovat päättyneet. *Helsingin Uutisista* irtisanottiin yksi journalisti, mutta hän otti yhtiöstä uuden tehtävän vastaan.

Media- ja jakelumyyntistä irtisanottiin kuusi työntekijää, joista kaksi otti toisen tehtävän vastaan.

Neuvottelut koskivat *Helsingin Uutisten*, *Vihdin Uutisten*, *Luoteis-Uusimaan*, *Karkkilan Tienoon* ja *Karkkilan Tienoon Viikon* koko henkilöstöä, neljän lehden mediamyyntiä sekä yhtiön digitaalisen ulkomainannon myyntiä ja jakelumyyntiä.

Karkkilan ja Vihdin lehtien osalta yhtiö tekee päätöksen 23. syyskuuta mennessä.

Journalistien pääluottamushenkilön **Petri Lyy**n mukaan on parempi, että työnantaja toimi nyt eikä loppuvuodesta.

”Silloin tappiollisten yksiköiden tappiot olisivat olleet suuremmat ja irtisanomisia ehkä enemmän.”

Nina Erho

Lue lisää: Journalisti.fi

KUSTANNUSTOIMITTAJILLE UUSI TYÖEHTOSOPIMUS

Journalistiliitto ja Medialiitto ovat hyväksyneet kustannustoimittajien uuden työehtosopimuksen. Neuvottelutulos syntyi 30. elokuuta. Sopimus koskee noin 300 kustannustoimittajaa ja se on voimassa maaliskuun 2024 loppuun.

Ensimmäisen kahdeksan kuukauden palkankorotus on 48 euroa, joka tulee myös taulukoihin. Palkat nousevat joulukuun alussa.

Seuraavan yhdentoista kuukauden palkankorotuksista neuvotellaan 28. helmikuuta 2023 mennessä.

Sopimuksen sisältöön tuli vain pieniä muutoksia, joista suurin koskee talvilomaa. Jos työntekijä on sairaana ensimmäiset viisi perättäistä lomapäivää, loman saa pitää myöhemmin.

Manu Marttinen

OIKAISU

Toisin kuin *Journalistin* 6/2022 jutussa tv-tuotantoalasta kirjoitettiin, tuotantoyhtiöiden tuotto vuonna 2020 oli neljä miljoonaa euroa, ei 69,2 miljoonaa euroa. Tuotantoyhtiö ITV:n näkemyksen mukaan *Love Island* -ohjelman päivärahakiistassa on kyse työntekopaikasta, ei aterioiden tarjoamisesta.

EHDOTA ANSIOITUNUTTA JOURNALISTIA – KENELLE ANTAISIT SANANVAPAUDEN MIEKAN?

Journalistiliitto palkitsee valtuuston syyskokouksessa ansioituneita journalisteja. Jaossa ovat Journalistiliiton ansiomerkit ja neljän vuoden välein jaettava Sananvapauden miekka kunniastipendeineen. 5000 euron arvoisen stipendin saivat vuonna 2018 toimit-

tajat **Jarno Liski** ja **Aishi Zidan**.

Liiton ansiomerkin myöntämisedellytyksenä on ansiokas toiminta liiton hyväksi. Sananvapauden miekka ja kunniastipendi annetaan liiton jäsenelle, joka on toiminut journalistina erityisen ansiokkaasti

ja esimerkiksi.

Esitykset hyvine perusteluineen tulee toimittaa 3. lokakuuta mennessä **Kira Närhelle**, kira.narhi@journalistiliitto.fi

Manu Marttinen

Mediapomojen asenteet selvisivät bilekohun tuoksinassa

KUVA: MEERI UTTI

Elokuussa käännyin bilevideoiden turruttamana yhä useammin MTV:n uutisten puoleen.

Maikkarin pääuutislähetyksessä pääministerin bilevideoista kerrottiin rauhalliseen sävyyn. Toimittajat olivat ehtineet kysyä myös potentiaalisen pöyristyjä-mummon mielipidettä. Aina kannattaa tanssia ja etenkin nuorena, mummo linjasi. Uutisankkureita vähän hymyilytti. Meinkin oli valovuosien päässä muiden suurten talojen huhumyllystä.

Ei Maikkarillakaan voinut täysin välttää nimetömän ääniasiantuntijan horinoilta. Mutta kanava ei pyrkinyt etulinjaan tuuppaamaan uutisankkoja pääministerin oletetuista huumeporukoista tai Suomen suojattomuudesta, kun pääministeri bailaa ilman sijaista. Kysyin kanavan uutistoimitukselta, mikä sai sen valitsemaan vastuullisen linjan.

"Kyse oli ilmiselvästi vakavasta asiasta, jossa meille tärkeää oli pääministerin käytös ja harkintakyky", digialustoista vastaava toimituspäällikkö **Mona Haapsaari** kertoo puhelimesta.

Kun Marinin bilevideot päättyivät Maikkarin uutishuoneeseen, uutispäälliköt tekivät yhdessä päätoimittaja **Tomi Einosen** kanssa oleellisen linjauksen: "Kävimme koko ajan keskustelua siitä, mikä on faktaa, mitä siitä videosta ihan oikeasti voi päätellä!"

Maikkari päätti tietoisesti "leikata rönsyjä" eli tulkintaa pois uutisoinnista ja antaa yleisön itse muodostaa mielipiteensä. Katsojathan saavat aika pian äänestää eduskuntavaaleissa ja ilmaista kantansa vaaliurnilla.

"Meidän piti pystyä perustelemaan joka kerta itsellemme, miksi julkaisemme aiheesta. Mitä me tiedämme **Marinin** tehneen, mitä voidaan todentaa", Haapsaari kertoo.

"Päätimme, että jos emme pysty, mietitään hetki. Silloin voi menettää muutaman minuutin, kärjen tai käänteen, mutta voi seistä uutisen takana."

ILTAPÄIVÄLEHDILTÄ EN ODOTTANUT tasapuolista uutisointia, mutta yllätyin siitä, kuinka ylväästi Ylen ja *Hesarin* päätoimittajat seisoivat oman uutisointinsa takana.

Ylessä lähti sokka irti viimeistään siinä vaiheessa, kun politiikan toimituksen emerita **Riikka**

Uosukainen avasi suunsa *A-studiossa*. Hän niputti sekä Sanna Marinin että **Donald Trumpin** populistiseksi ilmiöksi, jossa karismaattisen johtajan ympärille on kerääntynyt joukko kiihkeitä kannattajia.

Voin kuvitella, miten harmaantuvien demarieläkeläisten kulmakarvat kohosivat.

Yhdet pahoinpitelevät poliiseja kongressin valtauksessa, toiset hamuavat pullasiivua soppatykillä Hakaniemessä, vaikka lääkäri on sen kieltänyt.

Ylen päätoimittaja **Riikka Räisänen** kuittasi Ylen omilla sivuilla Marin-sekoilut vallan vahikkoiran kauneusvirheinä. *Hesarin* päätoimittaja **Antero Mukka** pani paremmaksi STT:n haastattelussa. Mukan näkemyksen mukaan demareiden äänestäjät ja median uutisoinnin tasosta huolestunut yleisö ovat "Marin-uskovaisia".

KUTEN MONA HAAPSAARI TOTESI, kansa saa pian vaaleissa päättää, kehen se luottaa. Matkassa on tosin iso mutka. Media nimittäin päättää, mitkä aiheet nousevat vaaleissa julkiseen keskusteluun. Päätoimittajat käyttävät omista taloistaan suurta valtaa ja heidän tehtävänsä on varjella journalistista prosessia.

Mediaeliitin asenteista välittyä, että Marinin kansansuosiossa on jotakin vaarallista ja arveluttavaa. Vasemmistolaisista pääministeriä kannattavat ihmiset ovat kiihkoileva, impulsiivinen ja anarkistinen lauma, joka ei ymmärrä omaa parastaan.

En tiedä, keitä esimerkiksi Mukan näkemyksen mukaan ovat ne Suomen järkevät, rationaaliset kansalaiset ja mitä puoluetta he äänestävät. Selvästi eivät demareita tai Sanna Marinia.

Koska prosessit hallitaan suurissa taloissa etu- ja takaperin, uskon päätoimittajia. Lopputulos oli sitä mitä haluttiin. Se on tosi ikävää tulevien vaalien kannalta.

Voisivatko päätoimittajat median uskottavuuden nimissä edes teeskennellä olevansa pahoillaan? Demarimummeliin ohella moni muukin miettii nyt pullansa ääressä, kenen asialla media Suomessa on.

Pystyvätkö mediapomot toimimaan uskottavina portinvartijoina ja takaamaan suomalaisille tasapainoisen uutisoinnin vaaleista? Siis tarkistettua ja tasapuolista tietoa politiikan arvovalinnoista?

Näillä näytöillä on syytä olla todella huolissaan.

Katleena Korteso, 46

- Filosofian maisteri, Helsingin yliopisto, pääaine suomen kieli.
- Kriisiviestinnän kouluttaja, tietokirjailija ja yrittäjä.
- Kirjoittanut yli 40 kirjaa. Viimeisin kirja *Journalismin kuolema* ilmestyi elokuussa 2022.
- Tekee keikkaluonteisesti toimittajan ja juontajan töitä.
- Kirkon viestinnän neuvottelukunnan ja OP Etelä-Hämeen hallintoneuvoston jäsen.
- Harrastaa keskiaikaa ja viikinkimiekkailua. Hämeenlinnan keskiaikayhdistyksen jäsen. Aktiivinen partiolainen. Tunnetaan partiossa nimellä Skeitti.
- Asuu syntymäkaupungissaan Hämeenlinnassa perheensä kanssa.

Mietit Marin-kohussa vain bisnesmahdollisuuksia, Katleena Kortesus

Kriisiviestinnän kouluttaja Katleena Kortesus teki kirjan, jossa arvioi median palvovan Sanna Marinia.

Manu Marttinen, teksti ● Juuso Westerlund, kuva

Kirjoitat kirjassasi *Journalismin kuolema*, että media palvoo Sanna Marinia. Olet viime aikoina ollut ylpeä tarkasti maaliin osuneesta havainnostasi.

Minä olen ollut erityisen ylpeä siitä, että media on ollut pahuksen kriittinen ja osunut maaliin. Median ei kuulu palvoa valtaa. Palvonta osui koronan alkuvaiheille ja se on nyt harvinaisempaa.

Todellisuudessa tutkimukset ja selvitykset osoittavat median olleen kriittinen Marinia ja hallitusta kohtaan, mutta selvityksillä on sinulle lähinnä viihdearvoa.

Monella omalla tutkimuksellani on enemmän viihdearvoa kuin keskimääräisellä tutkimuksella. *Kanava-lehden* selvitys tosin tuli vasta oman käsikirjoitukseni valmistumisen jälkeen. Siihen aineistoon olisin halunnut ottaa kantaa.

Journalismi on bilekohun jälkeen lähempänä kuolemaansa kuin se oli ennen sitä.

Journalismi elää ja kehittyy koko ajan. Kohu ei muuttanut journalismin tilaa mitenkään. Niitä tulee ja menee.

Suomen parasta journalismia on se, kun Ivan Puopolo haastattelee somekanavallaan sinua Sanna Marinin epäonnistuneesta viestinnästä.

Parasta journalismia olisi se, että Ivan Puopolo haastattelisi Sanna Marinia Maikkarin *Uutisaamussa*, sillä se kuuluu JSN-sääntelyn piiriin. Ivanilla on eri tekniikat haastattelulle somessa kuin televisiossa. Luulen, ettei Sanna suostuisi Puopolon haastatteluun ainakaan tämän somekanavalla.

Kriisiviestintäyrittäjänä ja paatuneena porvarina mietit bilekohua seurattessasi vain bisnesmahdollisuuksia.

Totta. Tosin en miettinyt omia bisnesmahdollisuuksiani, vaan tämä kohu tuottaa hyviä bisnesmahdollisuuksia monille muille, kuten valokuvaajille, somevaikuttajille ja festareiden lipunmyyjille.

Rinnastat kirjassasi Ylen roolin mediakentällä putkiasentajiin ja kampaajiin. Itsesi näet mediakentän lääkärinä ja tuomarina.

Kyselen alan konkareilta paljon rasittavia kysymyksiä, mutta olen puhtaasti oppimispuolella tässä roolissani.

En ole koskaan ollut ammattitoimittaja ja olen mediakentällä vain oppityttö.

Olet Alfa-tv:n avustaja, koska kanavan arvot ovat samalaiset kuin sinulla.

Olen liberaali ateisti ja silti Alfa on yksi minun asiakkaistani. Ehkä meitä yhdistää se, että Alfakin sietää itselleen vastakkaisia ajatuksia yllättävän hyvin, ja minä myös.

Kerrot olevasi oikeistofeministi. Haluaisit olla Suomen Margaret Thatcher.

Olen oikeistofeministi, mutta olen aivan liian laiska ja mukavuudenhaluinen poliitikoksi. Haluaisin tosin samanlaisen kampausten kuin Margaret Thatcherilla.

Käytät Yle-kritiikissäsi "veronmaksajien rahat" -korttia. Se on argumenttina samaa tasoa kuin kritisoi Maikkaria mainoskatkoista.

Se on totta. Oleellista on se, että tätä korttia saavat käyttää vain maksajat: kaikki, mitä tehdään verovarjoilla, on kaikkien kritisoidavissa. Mainoskatkoja saavat kritisoida vain mainostajat.

Olet kasvosoikea. Hesari kirjoitti aiheesta pian kirjasi ilmestymisen jälkeen. Paheksuit kirjoitusta blogissasi, koska HS ei haastatellut sinua juttuunsa.

Kyllä, mutta paheksun syvästi lähinnä sitä, että HS ei haastattelee minua viikoittain. He voisivat kysyä minun mielipidettäni ihan kaikkeen.

Olet huolissasi "yhteiskunnan polarisaatiosta". Siksi on loogista, että leimaat kirjassasi nuoret toimittajat puolueellisiksi aktivisteiksi ja keuhut keski-ikäisiä toimittajia.

läästä riippumatta jokaisen toimittajan pitäisi pyrkiä pois aktivismista ja pyrkiä puolueettomuuteen. Erityisen iso ero eri-ikäisten toimittajien välillä on se, että nuoremmat toimittajat käyttävät kännykkäänsä saman käden peukalolla ja iäkkäät toisen käden etusormella.

Keskiaikaharrastuksesi fantasioissa olit "rääväsuinen ö-luokan maksullinen nainen".

Kyllä, olen sitä roolia vetänyt usein takavuosien keskiakatapahtumissa. Sen täytyy olla minulle luonnonrooli. Kyynisesti sanottuna minäkin olen yrittäjänä maksullinen nainen: myyn itseäni ja omaa aikaani. ●

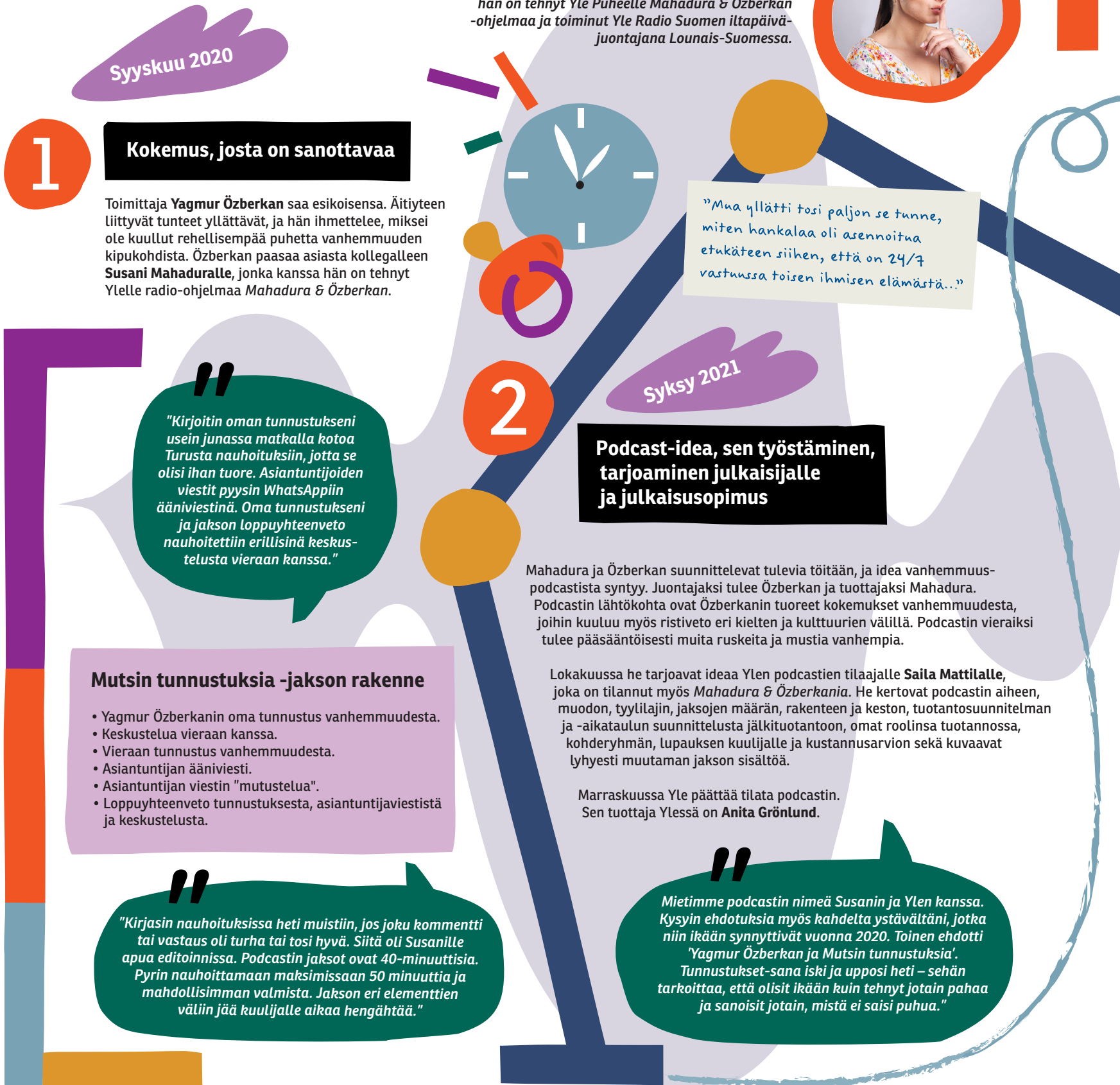
Näin syntyi Mutsin tunnustuksia -podcast

Toimittaja Yagmur Özberkan sai esikoisensa syksyllä 2020.

Kuluvan vuoden maaliskuussa alkoi omakohtainen Mutsin tunnustuksia -podcast.

Nina Erho, teksti • Johanna Sarajärvi, grafiikka

Kuva: Nelli Kenttä

Tammikuu 2022

3

Taustatoimittamista ja vieraiden buukkaamista

Özberkan miettii jaksojen aiheita ja alkaa buukata vieraita. Ideoita riittää, koska hän on lapsensa syntymän jälkeen seurannut somessa intensiivisesti monia vanhempia.

"Mahadura & Özberkan opetti buukkaamaan vieraat niin aikaisin kuin pystyy. Korona-ajan vanhemmuuspodcastissa tuotannollisesta etukenosta oli erityisen paljon hyötyä, kun lapset, vanhemmat ja lasten hoitajat sairastelivat."

Helmikuu 2022

4

Nauhoitukset alkavat

Podcastin nauhoitukset alkavat audiotuotantoyhtiö Artlabissa Helsingissä yhden jakson viikkovauhdilla. Myös Mahadura on paikalla. Nauhoitusten jälkeen Artlab toimittaa Mahaduralle jakson materiaaleista raakaversion, joista tämä editoi jakson.

Maaliskuu 2022

5

Ilmestyminen alkaa

Mutsin tunnustuksia -podcastin ensimmäisessä jaksossa on haastateltavana yrittäjä **Nata Salmela**. Kymmenestä jaksosta kolmessa vieraana on isä. Koko sarja on valmis huhtikuun viimeisellä viikolla. Se löytyy Yle Areenasta.

"Eräässä palautteessa toivottiin podcastiin lisää myönteisiä kommentteja lapsesta. Vastasin siihen, että en ole missään jaksossa sanonut, että lapseni ei olisi toivottu tai rakas. Podcast ei kuitenkaan käsittele lastani vaan vanhemmuuttani ja tuntemuksiani siitä."

Mutsin tunnustuksia -tuotantoviikko

Maanantai

Özberkan tekee taustahaastattelun keskiviikkona nauhoitettavaa jaksoa varten ja luonnostelee käsikirjoitusta. Vieraan hän on buukannut jo aiemmin.

Tiistai

Özberkan ja Mahadura käsikirjoittavat sekä ideoivat ja buukkaavat seuraavien jaksojen asiantuntija-vieraita. Käsikirjoitus on tyypillisesti 4–7 liuskaa.

Keskiviikko

Özberkan matkustaa Turusta nauhoituksiin Helsinkiin. Jakso nauhoitetaan ääni-tuotantoyhtiö Artlabissa. Özberkan ja Mahadura käyvät käsikirjoituksen läpi ennen nauhoitusta.

"Koko podcastin tekemisen ajan minulla oli myös lapsi kotona. Oltiin siis 'asian ytimessä.'"

Torstai

Özberkan suunnittelee seuraavan viikon jaksoa. Artlabin äänittäjä **Ville Liukkonen** on toimittanut Mahaduralle jakson raakamateriaalin. Mahadura editoi. Özberkan ja Ylen tuottaja Grönlund kommentoivat jaksoa ennen sen viimeistelyä. Mahadura laatii jakson ohjelmatekstin ja otsikon. Maanantaisin julkaistavan jakson materiaali toimitetaan Ylelle yleensä jo viikkoa ennen.

Perjantai

Jakson viimeistelyä, vapaata.

"Mahadura & Özberkanin perusteella osasimme arvioida työmäärän, jonka podcast vaatii. Työnsä hintaa määriteltäessä ei kannata ajatella, että tämä on nyt vain kerta viikkoon ja tuntiin nauhoitus. Yksi jakso vaatii useamman työpäivän."

"Reinnat on ihan valtavat, maito tihkua, tukka haisee. Peräpukamat, ne tuntuu inhottavalta. Kilot ahdistaa, ahdistaa, ahdistaa..."

"Tik tak, tik tak, kellon viisari pyörii. Vielä kuusi tuntia ja neljäkymmentäkolme minuuttia ja toinen vanhempi tulee kotiin..."

FANTASIA

E kso TIIKKA JA TOTU klikka US

TYÖHYVINVOINTI

Seiskan jatkuva kiire, kohtuuttomat odotukset ja erikoinen editointikulttuuri ovat johtaneet uupumisiin ja sairauslomiin. Työntekijät kertovat vakavista työilmapiiiriongelmissa. ➔

Manu Haapalainen, Nina Erho ja Manu Marttinen, teksti • Pinja Meretoja, kuvitus

Seiska oli **Leon** ensimmäinen vakituinen media-alan työpaikka, ja viimeinen. Hän oli työskennellyt alalla jo monta vuotta erilaisissa pätkissä, mutta puolitoista *Seiska*-vuotta riittivät, ja nyt hän on päättänyt vaihtaa alaa.

Leo työskenteli lehdessä toimittajana ja kirjoitti julkisten elämästä *Seiskan* verkkosivuille. Hän tuli hyvin toimeen lehden päätoimittajan **Jari Peltomäen** kanssa, mutta lähiesihenkilön kanssa vaikeudet alkoivat pian. Esihenkilö nöyryytti Leon kollegaa toistuvasti julkisilla haukuilla, vaikka tämän työ oli laadukasta.

”Mikään ei tuntunut kelpaavan”, Leo sanoo.

Leo sai aluksi olla rauhassa, mutta kun tiiminvetäjä vaihtui, hänestä tuli uusi haukkujen ja kiusaamisen vakiokohde. Aluksi hän ajatteli vain kuvittelevansa joutuneensa silmätikuksi, mutta kun uusi tiiminvetäjä oli lomalla, asiat töissä sujuivat hyvin. Kun tiiminvetäjä palasi töihin, ongelmat alkoivat taas.

30 VUOTTA TÄNÄ VUONNA TÄYTTÄVÄN *Seiskan* toimitus on hyvin vaativa työpaikka. Toimittajien täytyy joka viikko löytää kovia skuuppeja, mikä luo tekijöille paineita. Edes journalistikollegat eivät aina arvosta seurapiirittoimittajia ja kääk-juoruja, ja juorujen kohteet voivat olla aggressiivisia.

”Julkkiksilta saatu raivokas palaute tai lehden joutuminen kohun silmään ovat sellaisia asioita, joita kaikki eivät yksinkertaisesti vain kestä. Tämä työ ei ole jokaista varten, ja se huomataan usein vasta kun täällä on oltu vuosi tai pari.”

Näin kirjoittaa sähköpostissaan lehden kokenut toimittaja ja valokuvaaja **Panu Hörkkö**. Hänen mukaansa *Seiska* ei ole ”mikään säilykepurkkitehdas, jossa aloitetaan työt aamu kasilta ja vika purkki suljetaan kello 16.”

Jos työ on raskasta ja usein aliarvostettua, työyhteisön tuki on äärimmäisen tärkeää. *Seiskan* työilmapiirissä on kuitenkin ollut ongelmia jo pitkään.

Syksyllä 2018 lehden silloinen päätoimittaja **Joni Soila** erosi tehtävästään. Soilan lähtöön liittyi se, että osa henkilöstöstä oli hyvin tyytymätön muun muassa tämän epäasialliseen käytökseen ja alkoholinkäyttöön työaikana.

Soilan seuraaja **Sami Hernesaari** puolestaan irtisautui alkuvuodesta 2020. Osa *Seiskan* henkilöstöstä oli tyytymätön hänen johtamistyyliinsä.

Myös Jari Peltomäen keväällä 2020 alkaneella päätoimittajakaudella osa työntekijöistä on voinut henkisesti pahoin. *Journalistin* näkemät työhyvinvointikyselyiden tulokset ovat olleet kaukana tavoitetason alapuolella ja sairauspoissaolot yleisiä.

Esihenkilöt ovat tämän jutun haastateltavien mukaan suhtautuneet työhyvinvointikyselyissä saamaansa kritiikkiin torjuvasti ja jopa uhkaavasti. Työssä uupuneiden oireita vähätellään.

Minulle sanottiin, että olen ylimielinen, vastaan vänkäävä ihminen. Tiiminvetäjä sanoi, että en ymmärrä, mitä journalismi on.

”Leo”, *Seiskan* entinen toimittaja

Journalistin haastattelemat entiset ja nykyiset seiskalaiset pelkäävät, että *Journalistille* puhuminen voi aiheuttaa heille ikäviä seurauksia. Kukaan ei uskalla puhua omalla nimellään, ja useampi kertoo pelkäävänsä johdon kostoja.

Entisten ja nykyisten seiskalaisten mukaan uupumista aiheuttavat ennen kaikkea painostava, saneleva johtaminen, kiire, liian pienet resurssit ja se, että lehdessä rikotaan *Journalistin* ohjeita.

Moni *Seiskassa* työskennellyt kertoo lehden erikoisesta editointikulttuurista.

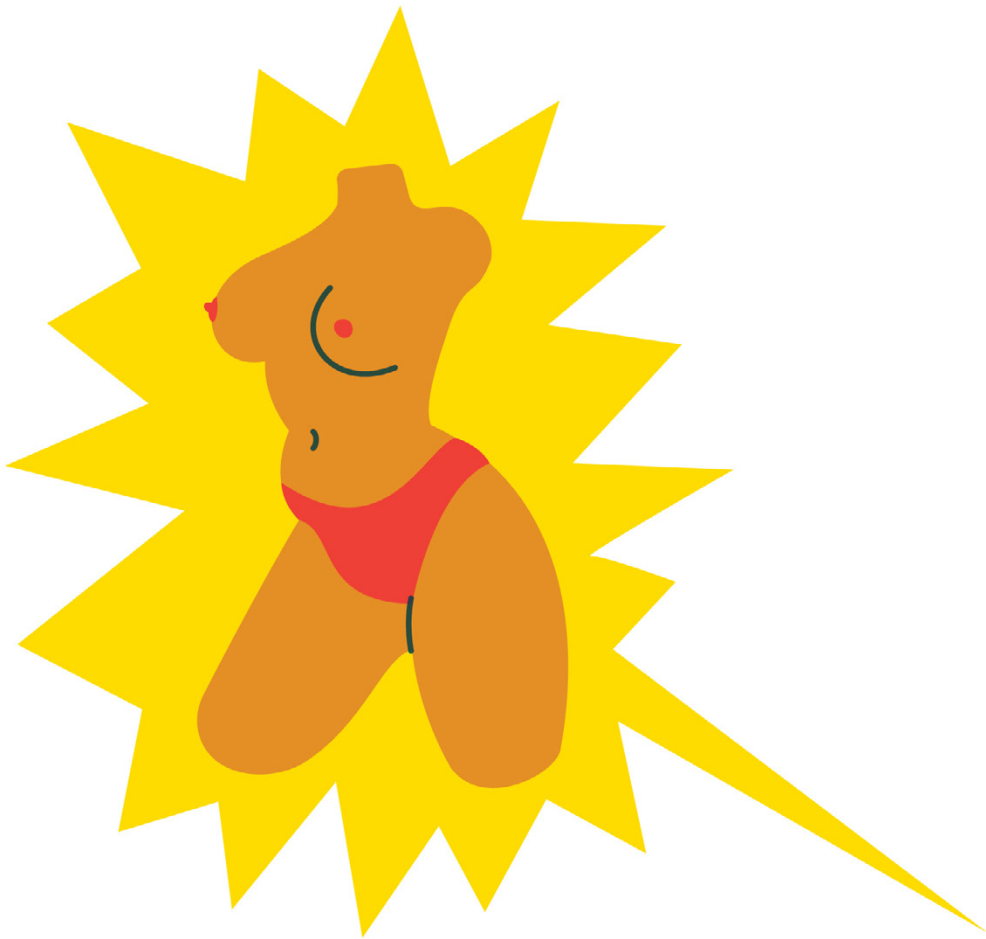
Lukuisten haastateltujen mukaan toimituspäälliköt muokkaavat toimittajien hyvän journalistisen tavan mukaan kirjoittamia juttuja niin, että julkaistut versiot eivät enää vastaa todellisuutta.

Myös Leo törmäsi käytäntöön heti työsuhteensa alettua. Aiemmissa työharjoittelupaikoissa ja kesätöissä juttujen editoinnit ja muutokset oli perusteltu toimittajille. *Seiskassa* asia oli päinvastoin.

”Kun yritin tehdä juttuja eettisesti kestäväällä tavalla ja totuudenmukaisesti, tiiminvetäjä lisäsi juttuihini omia spekulointejaan”, Leo sanoo.

Leo pyysi, että hän saisi ainakin tietää tehdyistä muutoksista ennen juttujen julkaisua, tai että hänen nimensä poistettaisiin muutetuista jutuista.

”Minulle sanottiin, että olen ylimielinen, vastaan

vänkövä ihminen. Tiiminvetäjä sanoi, että en ymmärrä, mitä journalismi on.”

Leo uskoo tiiminvetäjän puhuneen hänestä pahaa päätoimittajalle ja jopa väittäneen hänen juoneen alkoholia viikonloppuvuoronsa aikana.

”Tuntui, että hän yritti loata maineeni.”

TIIMINVETÄJÄ KIISTÄÄ puhuneensa Leosta selän takana pahaa päätoimittajalle.

”Kiistan tämän, en tunnista tällaista tilannetta ollenkaan”, esihenkilö kirjoittaa sähköpostivastauksessaan.

Myöskään häntä kohtaan esitettyjä kiusaamissytyksiä tiiminvetäjä ei omien sanojensa mukaan ymmärrä.

”En tunnista asiaa ollenkaan, eikä tällaista ole saatettu ikinä tietooni. Pidän syytöksiä täysin asiattomina.”

Leon tiiminvetäjän mukaan juttujen julkaisuprosessissa voi joskus tulla virheitä. Se ei hänen mukaansa tarkoita, että *Journalistin ohjeita* ei noudatettaisi.

”Käymme usein keskustelua *Journalistin ohjeista* ja omista linjauksistamme toimituksessa”, hän kirjoittaa.

Seiskan työilmapiiri alkoi ahdistaa Leo lopulta niin paljon, että hän jäi sairauslomalle. Hän kärsi muun muassa rintakivuista ja unettomuudesta.

Leon käsitys on, että päätoimittajalla oli epärealistiset odotukset tiiminvetäjistään.

”Päätoimittajalta valuu tiimeihin kovia vaatimuksia. Vetäjät eivät kerro niistä tiimeille, vaan purkavat pahaa oloaan alaisiinsa. Olisi parempi, jos kaikki olisivat avoimesti tietoisia siitä, mitä halutaan ja mitä pitää muuttaa.”

Viime kädessä tilanteen muuttaminen olisi päätoimittajan vastuulla, Leo sanoo.

”Allerin HR-osasto ei näe tilanteita toimituksessa.”

MYÖS PIHLA ON JO IRTISANOUTUNUT SEISKASTA. Hän kuvaillee lehden työtapoja ja ilmapiiriä äärimmäisen kuormittaviksi. Työpaikasta tekee hänen mielestään vaikean ennen kaikkea editointikulttuuri.

Pihla joutui moneen otteeseen tukaliin tilanteisiin julkisuuden henkilöistä tekemiensä uutisten yhteydessä. Julkkisten kanssa on syytä pysyä väleissä, jos aikoo tehdä juttuja jatkossakin. Esihenkilöt myös edellyttivät ja vaativat suhteiden solmimista ja luottamuksen rakentamista, Pihla sanoo.

”Työn kuormittavuus syntyy juuri siitä, että hankit ensin luottamuksella haastattelun, lupaat pysytellä totuudessa, ja lopulta juttu vääristellään lehteen.”

Pihlan mukaan *Seiskassa* ei ole väliä sillä, kuinka hyvä toimittaja tai taitava kirjoittaja joku on.

”Jutut ’seiskannetaan’ joka tapauksessa. Niihin lisätään pahimmillaan räikeitä virheitä”, Pihla sanoo.

”Toimituspäällikkö muokkasi tietämättäni juttuni julkiksen sopuisasta erosta totuuden vastaiseksi. Julkkisen vaimo soitti minulle itkien, kun välit exmieheen olivat tulehtuneet *Seiskan* epätoimen otsikon vuoksi.”

Pihla yritti vaikuttaa *Journalistin ohjeiden* ja totuuden vastaiseen editointiin toistuvasti. Seurauksena oli ylenkatsetta, pilkkaa ja kiusaamista, hän sanoo. Työ on muutenkin kiireistä, vaativaa ja stressaavaa.

”Kuormitusta pahensi se, että jouduin iltaisin kotoani tarkistamaan taitto-ohjelmasta, onko julkaisuun menossa valheita minun nimissäni.”

Pihlan mukaan vaikuttaa selvältä, että toimituksen johto tiedostaa johtamistapojensa vaikutukset henkilöstön jaksamiseen. Työhyvinvointikyselyiden tulokset olivat hänenkin pestinsä ajan kaukana tavoitteista.

Pihlan mukaan tulosten käsittely oli painostavaa ja vihamielistä.

”Asia käännettiin niin, että emme ole ymmärtäneet kysymyksiä ja olemme vastanneet väärin.”

Toimituspäälliköiden ja päätoimittajien asenne työntekijöiden jaksamisongelmiin on Pihlan mukaan torjuva.

”Toimituspäällikkö sanoi, ettei häntä ole palkattu tänne kenenkään olkapääksi. Päätoimittaja Peltomäki sanoi töissä itkuun purskahtaneelle kollegalleni, että kotona itketään, ei töissä”, Pihla sanoo.

”Jo töihin tullessani toinen toimituspäällikkö kehuskeli, että täällä kuuluu saada burn out.”

Pihlan mukaan toimituksessa esiintyy myös sovinnismia ja seksismia. Juttujen aiheena olevis-

ta julkisnaisista puhutaan epäasialliseen ja halventavaan sävyyn. Pihla, kuten muutkin *Journalistin* haastateltavat, korostavat, että toimittajat ovat keskenään hyvissä, jopa lämpimissä väleissä.

”Mutta tuntuu ahdistavalta, että toimituksen johdon miehet käyttävät julkisnaisista hyvin alentavaa kieltä.”

LEEVI LUONNEHTII SEISKAN TOIMITUKSEN ilmapiiriä pelokkaaksi.

”Kaikki lähtee kiireestä, hillittömästä työtaakasta ja kohtuuttomista odotuksista. Ihmisiä jää koko ajan sairaslomalle ja vaihtuvuus on suurta.”

Leevin mukaan taustalla on Allerin vahva panostus *Seiskan* nettiin. Moni kollega on huolissaan siitä, tekeekö tarpeeksi ja saavatko omat jutut tarpeeksi klikkejä.

Leevinkään mielestä jaksamisen ongelmia ei oteta tosissaan.

”Luulisi, että siitä on haittaa jo Allerillekin.”

Leevi sanoo, että *Seiskassa* ei ymmärretä työntekijöiden huonon jaksamisen johtuvan työpaikan rakenteellisista ongelmista. Silloin kun jaksamisongelmiin on ylipäättään reagoitu, niihin on reagoitu koittamalla parantaa yksilöiden kestävyyttä.

”Silloin jaksamisongelma sysätään yksilön vastuulle.”

Leevi ihmettelee ajatusta siitä, että työpaikalla pitäisi ajatella kaikkien olevan samassa veneessä.

”Että pitäisi olla koko ajan hurja me-henki ja *jee jee tehdään tätä mahtavista mahtavinta juttua* -ajattelu. Tällaisen vaatiminen johtaa helposti siihen, että asiallista kritiikkiä ei osata käsitellä.”

KAIKKI SEISKAN TOIMITUKSESSA eivät koe ilmapiiriä ahdistavaksi. Osa henkilökunnasta kertoi kysyttäessä, etteivät he tunnista mainittuja ongelmia.

Ilmapiirin huonoksi kokeneet haastateltavat arvelivat, että yksi syy tälle saattavat olla työntekijöiden erilaiset asemat ja työnkuvat.

Osa journalisteista tulee heidän mukaansa paremmin toimeen johdon kanssa. He saavat valita työteh-

Minulle on tärkeää johtaa toimitusta niin, että toiminta on aina läpinäkyvää ja asiallista.

Jari Peltomäki, päätoimittaja, Seiska

tävänsä ja työnkuvansa melko vapaasti. Moni haastatettava puhuu sisäpiiristä, toimituksesta toimituksen sisällä.

Haastatteluvien mukaan sisäpiiriin kuuluvat päätoimittaja Peltomäen lisäksi ainakin toimituspäälliköt sekä lehden "erikoistoimittajat". Heidän työnkuvansa on muuhun toimitukseen verrattuna hyvin vapaa.

"He saavat tehdä lehteen aivan mitä itse haluavat", eräs entinen seiskalainen kertoo.

Erikoistoimittaja Panu Hörkkö kertoi hiljattain laajassa *Helsingin Sanomien* haastattelussa pitävänsä *Seiskasta* työpaikkana niin paljon, ettei vaihtaisi sitä mihinkään muuhun.

Hörkkö otti yhteyttä *Journalistiin* kuultuaan tekeillä olevasta artikkelista. Hän suostui lehden ehdottamaan haastatteluun, mutta lopulta vastasi kysymyksiin vain sähköpostitse. Ilmapiiiri on hänen mielestään nyt parempi kuin koskaan hänen 15-vuotisen *Seiska*-uransa aikana.

"Pidän erikoisena sitä, että tällaisia väitteitä nostetaan nyt tapetille. Tässä tullaan nyt pari vuotta myöhässä, sillä ilmapiiiriongelmat ajoittuivat edellisen päätoimittajan ajalle. Niiden haavojen sulkemisessa meni oma aikansa", Hörkkö kirjoittaa.

Sisäpiiriin kuuluu edelleen myös potkut saanut entinen päätoimittaja Joni Soila. Pitkään tv-puolellakin työskennellyt Soila palkattiin tammikuussa Aller Median oman tv-tuotantoyhtiön toimitusjohtajaksi. Soilan historia on vuoden 2018 myrskyisän *Seiska*-eronkin lisäksi värikäs. Hän sai vuonna 2012 liikemies **Kari Uotin** rahankätkemisjuttuun liittyneen ehdollisen vankeusrangaistuksen.

MITEN SEISKAN JA ALLERIN JOHTO vastaavat vakaviin huoliin ja syytöksiin?

Puhelin soi myöhään perjantai-iltapäivänä. Soittaja on *Seiskan* toimituspäällikkö. Se on erinomainen uutinen, sillä *Seiskan* toimituspäälliköitä ja päätoimittajia Jari Peltomäkeä sekä Allerin HR-johtaja **Pia Backholmia** ja toimitusjohtaja **Mikael Makkosta** on yritetty tavoittaa jo pari viikkoa.

Journalistin toimittaja **Manu Haapalainen** varoittaa toimituspäällikköä, että on juuri lähtenyt toimituksesta ja on puheluun vastatessaan täydessä metrovaunussa. Se ei välttämättä ole paras paikka keskustella arkaluontoisista asioista.

"Ei tässä ole tarvetta keskustella", toimituspäällikkö sanoo.

Hän haluaa kutsua Haapalaisen *Seiskan* toimitukseen toteamaan, että lehden työilmapiiiri on erinomainen. Se sopii mainiosti.

"Haluan sanoa myös, että sinun kannattaisi tarkistaa lähteesi mielenterveyshistoria", toimituspäällikkö jatkaa.

Hän kertoo olevansa toiselta ammatiltaan mielisairaanhoitaja, ja "siksi ymmärtävänsä näitä asioita".

Journalistin juttua varten on jututettu lukuisia nykyisiä ja entisiä seiskalaisia. On hyvin erikoista, että soittaja ottaa puheeksi entisen alaisensa mielenterveyden.

"Vihjaatko nyt siis, että jollakulla huonosta työilmapiiiristä kertoneella on mielenterveysongelmia?", Haapalainen kysyy.

Toimituspäällikkö ei vastaa.

Hänestä erikoista on se, että *Journalisti* tekee juttua "tällaisesta aiheesta". Hänen mielestään *Jour-*

nalisti vainoaa *Seiskaa*. Häntä on jäänyt harmittamaan se, että *Journalisti* uutisoi vuonna 2018 päätoimittaja Joni Soilan eron syistä.

Toimituspäällikkö lähettää seuraavaksi *Seiskan* toimitukselle kutsun tulevaan tapaamiseen. Kutsussa kerrotaan *Journalistin* toimittajan ”jatkaen henkilöstön kiusaamista jo yli kahden viikon ajan”.

Seiska peruu kutsun maanantaina. Toimituspäällikkö vetoaa peruutuksessaan kiireeseen. Erään lähteen mukaan peruutus johtui kuitenkin siitä, että monet *Seiskan* toimittajat eivät halunneet osallistua tilaisuuteen.

Tapaamisen sijaan toimituspäällikkö lähettää lyhyen sähköpostiviestin, jossa vakuuttaa, että ongelmia ei ole. Vakuutuksen alla on useiden seiskalaisten nimet. Toinen toimituspäällikkö peruu sovitun haastattelun.

Allerin johto ei anna *Journalistille* haastattelua *Seiskan* tilanteesta. Ainoastaan HR-johtaja Pia Backholm vastaa haastattelupyyntöön lyhyesti sähköpostilla.

Backholm kertoo *Seiskan* tulosten olleen nousussa kahdessa tuoreimmassa, vuoden aikana tehdyssä ilmapiiirimittauksessa.

”Jos ilmapiiirikyselyissä tai muissa yhteyksissä tulee esille jotain poikkeavaa, reagoimme aina ja tukea saa organisaation joka tasolta”, Backholm kirjoittaa. Hän ei kerro, miten *Seiskan* tilanteeseen on reagoitu.

Backholmin mukaan seiskalaisten keskimääräinen työssäoloaika on kahdeksan vuotta, ”eli samaa tasoa kuin koko yrityksessämme”.

Seiskasta on lähtenyt vuoden 2020 alusta laskien kaikkiaan kymmenen ihmistä, Backholm kirjoittaa. Toimituksen koko on tällä hetkellä 30 henkeä. Vajaassa kolmessa vuodessa kolmannes henkilökunnasta on siis lähtenyt.

HAASTATTELUA EI ANNA MYÖSKÄÄN *Seiskan* päätoimittaja Jari Peltomäki. Suppeassa sähköpostivastauksessaan hän vetoaa kiireeseen. Peltomäki kirjoittaa, ettei tunnistanut jutussa ”vihjattuja” asioita lainkaan.

”Minulle on tärkeää johtaa toimitusta niin, että toiminta on aina läpinäkyvää ja asiallista”, hän kirjoittaa.

Peltomäen mukaan sekä hän itse että lähiesihenkilöt ovat toimittajille läsnä ja kuuntelevat herkillä korvalla niin murheita kuin ilojakin.

”Tällaiset väitteet ovat ikävää kuultavaa ja olen yllätynyt siitä, että jollakulla on tullut olo, ettenkö välittäisi heidän jaksamisestaan, ja siinä kohtaa olen kyllä silloin epäonnistunut.”

Peltomäki sanoo *Seiskan* kyllä noudattavan *Journalistin ohjeita* ja huomauttaa lehden saaneen historiansa aikana ainoastaan kolme langettavaa päätöstä Julkisen sanan neuvostosta.

Tässä Peltomäki joko erehtyy tai valehtelee. Pelkästään vuosina 2014–2021 langettavia on tullut viisi, joista yksi oli JSN:n mukaan erityisen törkeä.

Journalisti tiedusteli Peltomäeltä viime keväänä, miksi *Seiskan* viihdejuttujen kirjoittaja Kalle Kangas käyttää nimimerkkiä ja kuka on nimimerkin takana.

Peltomäki kieltäytyi vastaamasta ja vetosi lähdesuojan, vaikka se on tarkoitettu suojaamaan nimenomaan lähdeä – ei toimittajaa.

Peltomäki totesi, että ”tietojeni mukaan nimimerkin takana on yksi henkilö, mutta en osaa virallisesti vastata tähän. Ehkä siellä on taustalla useampia ihmisiä, mutta vain yksi ihminen kirjoittaa juttuja”. Hän myös kertoi, että Kalle Kangas on ”vinkkihenkilö”, joka vink-

kaa *Seiskalle* juttuja.

Julkisen sanan neuvoston puheenjohtajan **Eero Hyvösen** mukaan nimimerkin käyttö on uutisjuttuissa poikkeuksellista. Hänen mukaansa uutisjuttujen yhteydessä olisi erityisen tärkeää kertoa yleisölle, että kyse on nimimerkistä. Muuten saatetaan rikkoa *Journalistin ohjeiden* kohtaa 8, joka velvoittaa pyrkimään totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen.

Journalistin saamien tietojen mukaan Kalle Kangas-nimimerkkiä käyttää kuitenkin muun muassa Peltomäki itse. Lehden journalistisesta linjasta vastaava päätoimittaja ei siis puhunut haastattelussa totta eikä tuntenut journalismin peruskäsitettä, lähdesuojaa. Hän on myös *Journalistin* haastattelemien seiskalaisten mukaan tehnyt uutisjuttuja nimimerkillä kertomatta yleisölle, että kyseessä on nimimerkki.

Peltomäki vakuuttaa sähköpostissaan ”käsi sydämellä”, että *Seiskassa* huolehditaan toimittajien hyvinvoinnista.

”*Seiskassa* reagoidaan ja on reagoitu ihmisten jaksamiseen: on muokattu tarvittaessa työkuormaa ja -aikaa sekä työtehtäviä”, hän kirjoittaa.

”Viihdetoimittajan työ on vaativaa ja ymmärrän, että se kaipaa tukea.”

SEISKALLE PITKÄÄN TYÖSKENNELLYT ILONA kuvailee lehden työtahtia hektiseksi. Kerran viikossa ilmestyvän printtilehden rinnalle on tullut runsas verkkotekeminen.

Runkolehden toimittajien oletetaan tekevän juttuja myös nettiin päivittäin, vaikka aina aika ei riitä edes printin tekemiseen.

Ilonan mukaan toimittajien kohtelu eriarvoisesti on lehdessä jokapäiväistä.

”Erikoistoimittajia’ kohdellaan eri lailla. Heille annetaan armoa deadlineissa, eikä heidän välttämättä tarvitse tehdä nettijuttuja. Esimiehet suosivat heitä, ja he saavat ulkomaille tai Lappiin suuntautuvat jutumatkat.”

Ilona sanoo eriarvoisuuden näkyvän siinä, että vaikka kaikki tekevät yhtä paljon töitä, vain suosikit saavat toistuvia kehuja viikkopalaverissa ja -sähköposteissa.

Ilona kertoo tehneensä lehdelle kovasti töitä, mutta jääneensä juttujensa kanssa usein vaille esihenkilöiden tukea. Johtamiskulttuuria hän kuvailee pahimmillaan kylmäksi ja sekavaksi.

”Välillä tuntuu, ettei toimituksen johdossakaan tiedetä, kuka vastaa mistäkin. Ymmärrän, että paine tulee heille ylhäältä päin ja klikkejä on saatava ja lehteä myytyä, mutta täällä se tapahtuu ihmisten ja työntekijöiden kustannuksella.”

Välillä otsikoita muutetaan täysin paikkaansa pitämättömiksi, Ilona sanoo.

”Usein tuntuu, ettei mielipiteelläni ole juuri mitään merkitystä, vaikka jutun alla on minun nimeni”, Ilona sanoo.

Ilona sanoo, että osalle toimittajista toimituspäälliköiden tapa kysymättä muokata juttuja ja otsikoita oli ongelma, osalle taas ei.

”Varsinkaan nuoremmat toimittajat eivät aina tiedä oikeuksiaan. He voivat myös pelätä työpaikkansa puolesta.”

Kysymys *Journalistin ohjeiden* noudattamisesta saa Ilonan mielteliääksi.

”Joissain asioissa niitä noudatetaan ihan tiukasti, toi-

Uupuneita ohjataan lääkäriin ja sitä kautta sairauslomalle. Kollegoilleni on sanottu, ettei tämä ole mikään hiekkalaatikko vaan työpaikka.

”Ilona”, Seiskalle pitkään työskennellyt toimittaja

sisästä taas ei. Esimerkiksi lähteiden luotettavuuden tarkastaminen on usein puutteellista kiireen takia.”

Ilona sanoo näkevänsä ympärillään paljon työn aiheuttamaa uupumusta.

Miten esihenkilöt reagoivat siihen?

”Ei siihen oikein reagoida mitenkään. Uupuneita ohjataan lääkäriin ja sitä kautta sairauslomalle. Kollegoilleni on sanottu, ettei tämä ole mikään hiekkalaatikko vaan työpaikka.”

PAHIMPIA ONGELMIA SEISKAN TOIMITUKSESSA vaikuttavat olevan liian iso työmäärä sekä liian pienet resurssit ja niistä aiheutuva toistuvien sairauslomien kierre. Toimituksen työhyvinvointia kyllä korostetaan jatkuvasti, mutta vain puheissa.

Näin kertoo Seela, joka ei enää työskentele Seiskassa.

Seelan mukaan sairauslomalta palaaville annettiin ”entistä isompi kasa” entistä ikävämpiä töitä tehtäväksi. Heidän piti esimerkiksi kääntää nopealla tahdilla suuri määrä ulkomaisesta mediasta ostettuja juttuja. Jos työntekijä kesti paineen, piikittelyn ja painostavan ilmapiirin, hän sai valita itselleen mieluisampia julkisuutisia.

Seelan mukaan työilmapiiri aiheutti sen, että Seiskassa sairastettiin paljon.

”Se aiheuttaa myös sen, että töihin jääneet ovat todella ylityöllistettyjä.”

Seela sanoo, ettei hänellä ole pahaa sanottavaa päätoimittaja Peltomäestä.

”Paitsi että hän on liian sinisilmäinen alemman johdon näkemyksille siitä, millaista täällä on, ja siitä, kuka on ahkera ja pärjää ja kuka ei.”

Iso osa ongelmaa on Seelan mukaan se, että päteviä, viihdejulkisuuden hallitsevia sijaisia tai irtisanoutuneiden korvaajia on vaikea löytää. Seelan mukaan se johtuu siitä, että sana työilmapiiristä on levinnyt.

”Kun menee aamulla töihin ja avaa läppärin, tulee mietittyä, ottaako sekuntikellolla aikaa vai meneekö jopa tunti ennen kuin saa toimituspäälliköltä ensimmäiset huudot.” ●

Leon, Pihlan, Leevin, Ilonan ja Seelan nimet muutettu.

Sacrum-Kotimaa Oy

Sacrum-Kotimaa Oy on suomalainen osakeyhtiö, johon kuuluu kristillisyhteiskunnallinen Kotimaa-media. Kotimaa julkaisee vuodesta 1905 ilmestynyttä Kotimaa-lehteä ja vuodesta 1984 lähtien Askel-lehteä sekä tuottaa sisältöä kotimaa.fi-verkkosivustolle.

Haemme nyt

päätoimittajaa

Päätoimittaja vastaa Kotimaa- ja Askel-lehtien sekä niiden verkkopalvelujen toimituksellisesta linjasta sekä sisällöstä. Hän toimii noin kymmenen media-alan ammattilaisen esihenkilönä apunaan toimituspäällikkö ja on osa Sacrum-Kotimaa Oy:n sekä Kotimaa-liiketoiminnan johtoryhmää. Päätoimittaja tulee toimimaan veturina digistrategian toimituksellisen muutoksen johtamisessa.

Toivomme hakijalta:

- tehtävään soveltuvaa korkeakoulututkintoa
- haasteita pelkäämättömyyttä asennetta
- vahvaa käytännön kokemusta journalistina
- kokemusta monikanavaisesta sisällöntuotannosta
- kokemusta sisällön tuottamista tukevista teknologioista ja prosesseista
- valmiutta johtaa toimituksen päivittäistä työtä ja osallistua pääkirjoitusten kirjoittamiseen lisäksi myös muun sisällön tuottamiseen
- motivaatiota ja intoa Kotimaata lähellä oleviin arvoihin, asioihin ja ilmiöihin
- kiinnostusta uskontojournalismiin
- kirkon tuntemus tukee tehtävässä onnistumista
- vahvaa muutosjohtajuutta

Sacrum-Kotimaa tarjoaa mielenkiintoisen näköalapaikan kristillisyhteiskunnallisten kysymysten kautta jatkuvasti muuttuvaan elämäntilanteeseen ja arvojen maailmaan, kirkon toimintaan osana yhteiskuntaa sekä paikan osaavien media-alan ammattilaisten johtajana.

Lisätietoja tehtävästä antaa Eezy Personnel Oy:ssä Senior Executive Search Consultant Petri Häyrynen, puhelinnumerossa 040 061 0702 tai sähköpostilla petri.hayrynen@eezy.fi.

Haku alkaa 6.9.2022 ja päättyy 30.9.2022.

KUVA: TEEMU KUUSIMURTO

Iltalehden päätoimittaja Perttu Kauppinen mukaan lukijat ovat lähettäneet paljon bilekohu-uutisointia koskevaa kritiikkiä ja kysymyksiä. Toisaalta myös kiitosta on tullut, hän sanoo.

"Olemme siunattuja, kun meillä on noin kova pääministeri", sanoo bilekohun käynnistäneen Iltalehden Perttu Kauppinen

Tuukka Tuomasjukka, teksti • Teemu Kuusimurto ja Cata Portin, kuvat

ltalehden päätoimittaja **Perttu Kauppinen** mielestä pääministeri **Sanna Marinin** (sd.) bilekohu-uutisoinnissa ei tapahtunut ylilyöntejä, mutta lehden jutuissa oli ”yksittäisiä huonoja sanavalintoja ja otsikoita”.

Media on käsitellyt pääministerin bilevideoita jo viikkoja. Ensimmäisenä journalistisena julkaisuna niistä uutisoi *ltalehti*.

Lehden politiikan toimituksen esihenkilö **Juha Ristamäki** sai videon puhelimeensa keskiviikkoiltana 17. elokuuta kello kuuden jälkeen. Pian ilmeni, että politiikassa ja sen liepeillä työskentelevät ihmiset levittivät videota toisilleen.

”Minullekin lähetettiin se”, vastaava päätoimittaja Kauppinen kertoo.

Noin tunti videon saamisen jälkeen Ristamäki soitti Kauppiselle ja kaksikko keskusteli videon julkaisemiseen liittyvistä näkökulmista.

Kauppinen kuvaa jutuntekoprosessin vaikeimmaksi kohdaksi pohdintaa siitä, voiko kyseessä olla manipuloitu video. Videon aitouden vahvistamisessa käytettiin apuna aiemmin saatuja vinkkejä pääministerin juhlasemurueesta.

”Videon uskottavuus oli suuri, koska tiesimme, että tämä oli seura, jossa pääministeri oli liikkunut.”

Tiivis uutisjuttu julkaistiin iltayhdeksältä samana päivänä. Kauppinen mukaan julkaisulle oli selvät perusteet.

”Videolla on yhteiskunnallista merkitystä. Se on poikkeuksellinen ja ennen kaikkea se on kiinnostava”, Kauppinen sanoo.

Yhteiskunnallinen merkitys syntyy Kauppinen mukaan siitä, että pääministerillä on enemmän valtaa kuin kenelläkään muulla suomalaisella.

”Se, miten hän toimii vapaa-ajallaan, kenen kanssa juhlii estottomasti ja kehen luottaa, on merkityksellistä.”

Kauppinen mukaan median saama kritiikki on ollut ”vähän liioiteltua ja tarkoitushakuista”. Hän pitää kuitenkin aiheellisena median itsereflektio-kykyyn kohdistuvaa kritiikkiä.

”Se on totta, että kun tulee voimakkaita tunnereaktioita, me olemme helposti piikit pystyssä ja torjumassa kritiikkiä.”

Kauppinen myöntää, että huumausainenäkökulma sai mediassa liian isot mittasuhteet.

”Se ei kuitenkaan johdu yhden toimijan toiminnasta vaan koko mediakentästä. En olisi jättänyt meidän juttuja tekemättä vain siksi, että kuva muuttui liian vahvaksi.”

Kauppinen mukaan *ltalehden* jutuissa oli ”yksittäisiä huonoja sanavalintoja ja otsikoita”.

Hän kertoo, ettei halua yksilöidä epäonnistuneita sanavalintoja julkisuudessa, ja toimitus keskustelee aiheesta sisäisesti.

”En ole löytänyt ylilyöntejä, en missään tapauksessa. Kun ottaa huomioon, että me olemme iltapäivälehti ja puheenaihemedia, olisimme voineet tehdä jutut vielä raflavammin.”

STT:N PÄÄTOIMITTAJA Minna Holopainen kritisoi tapaa, jolla huumausaineet korostuivat bilekohu-uutisoinnissa. Huumepuhe eteni Holopaisen mukaan lumivyöryn tavoin ja lähti omituiselle kiertele.

KUVA: CATA PORTIN

STT:n päätoimittaja Minna Holopainen kritisoi tapaa, jolla media puhui huumeista pääministerin bilekohun yhteydessä.

Päätoimittajalle ei ole kunniaksi, jos väitetään, että mitään ei ole tapahtunut.

Minna Holopainen, päätoimittaja, STT

”Tajusin vasta jälkikäteen, että yleisölle ja ulkomaiselle medialle näytti siltä, että oli selvä syy epäillä pääministeriä huumeidenkäytöstä”, hän sanoo.

Holopainen esittää yhdeksi ratkaisuksi vastaaviin tilanteisiin selvempää kontekstointia, vaikka ymmärtää sen vaikeuden nopeassa uutistilanteessa.

”Juttuihin pitäisi oppia kirjoittamaan niitä asioita, mistä ei ole kyse. Pitäisi sanoa, että ei ole olemassa mitään näyttöä siitä, että pääministeri olisi käyttänyt huumeita, ja meillä ei ole mitään syytä epäillä sitä. En tiedä, riittääkö sekään.”

MITÄ BILEVIDEOUUTISOINNISTA OPITTIIN? Perttu Kauppinen kiinnittää huomion median toiminnan sijaan pääministeriin.

”Ainakin me olimme tästä sen, että Marin on jäätävän kova esiintyjä ja maailmanluokan kriisiviestijä. Hirveän monta yhtä hyvää ammattilaista ei löydy. Olemme suomalaisina siunattuja, kun meillä on noin kova pääministeri”, Kauppinen sanoo.

Minna Holopaisen mielestä yksi keskeinen uutistyön ongelma ovat tiedotustilaisuudet, joita on koronapandemian jälkeen alettu lähettää yhä enemmän suorana. Holopainen sanoo, että toimittajien esittämiin kysymyksiin suhtaudutaan tiedonhankinnan sijaan julkisena keskusteluna,

jolloin ne saavat odotettua suuremman roolin.

Kauppinen allekirjoittaa Holopaisen huomion. Hän kertoo, että asiaa on pohdittu *ltalehdessä* paljon.

”Haastattelukysymykset ovat tietysti yksi tiedonhankinnan muoto, mutta livelähetysten vuoksi kysyminen on jo julkaisemista. Olen edelleen sitä mieltä, että se ei saa rajoittaa journalistien vapautta kysyä ikäviä ja hankalia asioita. Toki kysymysten muotoiluja tulee miettiä tarkasti.”

PIAN KOHU-UUTISOINNIN JÄLKEEN, 22. elokuuta, STT teki artikkelin, johon se haastatteli *ltalehden*, *Ilta-Sanomien*, *Helsingin Sanomien* ja Ylen päätoimittajia. Jutussa haastateltavat puolustivat julkaisupäätöstään ja pitivät uutisointiaan onnistuneena.

Minna Holopainen puolustaa STT:n juttua uutistyön realiteeteilla. Juttu tehtiin yhdessä päivässä, ja tämä rajoitti Holopaisen mukaan tasoa, johon haastatteluissa voitiin päästä.

”Aina voi pohtia, olisiko pitänyt kysyä lisää jatkokysymyksiä”, hän sanoo.

”Juttuun liittyi tulkinta, että se olisi ollut tilaustyö, jossa päätoimittajat saavat kehua itseään. Juttu ei tietenkään ollut sellainen, vaan avoin kysymyksenasettelu aiheesta, josta oli käyty vilkasta ja kriittistä keskustelua.”

Holopainen kuvaa keskustelutilannetta yleisön kanssa vaikeaksi. Ihmiset kokivat hänen mukaansa median epäonnistuneen ja halusivat jutun vahvistavan tämän tulkin.

Päätoimittajiin kohdistettua itsereflektiovaatimusta Holopainen pitää ymmärrettävänä. Päätoimittajan tehtävä on hänen mukaansa myöntää virheet.

”Journalismi on kuluttajatuote, ja kuluttajalla on oikeus käydä järkevää keskustelua. Päätoimittajalle ei ole kunniaksi, jos väitetään, että mitään ei ole tapahtunut.” ●

Reena Linna haluaa tuottaa oppimateriaaleja, joista kaikki lapset voivat löytää itsensä

Marja Honkonen, teksti • Laura Oja, kuva

Reeena Linna, 42, muistaa edelleen oman aapisensa, *Aapis-kukon*. Hän muistaa kirjan eläin- ja ihmishahmot, niiden nimet sekä ympäristön, jossa ne seikkailivat. Aapinen oli Linnalle tärkeä kirja. Mutta yhtään hänen näköistään lasta siinä ei ollut.

”En silloin osannut sitä edes odottaa. Ei minun näköisiäni ihmisiä ollut missään.”

Reenan kotkalaiset vanhemmat **Mikkolat** adoptoivat hänet kolmen kuukauden iässä Intiasta. Myöhemmin perheeseen liittyi vielä kaksi Intiassa syntynyttä lasta.

Lapsena Reenasta tuntui, että Kotkassa oli ainoastaan neljä tummaihoista ihmistä: hän, hänen kaksi veljeään sekä koripallojoukkueen jenkkipelaaja.

”Kaikki tiesivät hänet – ja meidän perheen lapset”, Linna kertoo.

”Minun maailmani oli sellainen, että olin erilainen kaikkien muiden keskellä.”

ENÄÄ MAAILMA EI OLE 1980-luvun Kotka. Sen pitää Linnan mielestä näkyä myös oppimateriaaleissa. Jokaisen lapsen pitäisi löytää niistä itsensä ja oma arkensa, ainakin jollain tapaa. Aapinen ei esimerkiksi opeta vain lukemaan, vaan myös ymmärtämään maailmaa ja sen moninaisuutta.

”Ekaluokkalaiset rakastuvat ja samastuvat kirjojen hahmoihin. He uskovat niihin kuin joulupukkiin.”

Reena Linna aloitti vuoden alussa alakoulun oppimateriaalien liiketoimintapäällikkönä Editalla. Alakoulu on Editalle uusi alue, ja kevään ajan Linna oli tiiminsä ainut työntekijä. Nyt siinä on aloittanut myös

Maailma ei ole 1980-luvun Kotka. Sen pitää näkyä myös oppimateriaaleissa.

tuottaja ja graafinen suunnittelija.

Tehtävästään Linna kertoo olevansa ”liekeissä”. Hän saa tiiminsä kanssa aloittaa materiaalien tekemisen ilman painolastia siitä, miten ”asiat on aina tehty”.

”Ei tarvitse tehdä, kuten kilpailijat tekevät.”

Alakoulun suurimpia oppimateriaalien kustantajia ovat Sanoma Pro, Otava ja Edukustannus. Kilpailu on Linnan mukaan kovaa. Vanhoilla tutuilla kustantajilla on vankka asema kouluissa.

”Alan kehityksen kannalta terve kilpailu on hyvä asia”, Linna sanoo.

Kilpailutilanteen takia Linna ei tahdo vielä kertoa, koska Editan ensimmäisten alakoulun materiaalien on määrä ilmestyä. Perusopetuksen opetussuunnitelma uusitaan kerran noin kymmenessä vuodessa. Opetushallitus julkaisi uuden opetussuunnitelman perusteet viimeksi vuonna 2014. Toisin sanoen seuraavaa opetussuunnitelmaa aletaan valmistella pian, ellei niin ole jo tehty, Linna arvioi.

”Oppimateriaalien konseptointi, suunnittelu ja valmistelu vievät paljon aikaa. Ei niitä vuodessa tehdä.

LINNAN ENSIMMÄINEN URAHAAVE oli lastenlääkäri. Se kumpusi vanhempien työstä perhekotia pitävänä yrittäjänä. Perheen talossa asui isän, äidin sekä Intiasta ja Suomesta adoptoitujen sisarusten lisäksi sijoitettuja ja huostaanotettuja lapsia.

Aamulla Linna saattoi herätä siihen, että omaan huoneeseen oli ilmestynyt yön aikana nukkumaan toinen tyttö. Leikkikaiverit vaihtuivat joskus nopeasti.

Linnan lapsuus oli rakastava ja turvallinen, mutta vanhempien työn kautta hän oppi, että joidenkin lasten taustat ovat hyvinkin rankkoja. Aikuisena Linna työskenteli itsekin perhekodeissa ohjaajana.

”Olen saanut koko elämäni kestävän opetus- ja kasvatustalouden koulutuksen.”

Lukion jälkeen Linna ei hakenut lääketieteelliseen vaan Helsingin yliopiston luokanopettajakoulutukseen. Kun hän aloitti työt koulussa, tummaihoisia opettajia ei juuri ollut. Linna oli jälleen se erilainen.

”Kerran kuulin rehtorilta yhden vanhemman ottaneen yhteyttä nähtyään minut käytävällä. Hän kertoi haluavansa lapselleen mieluummin opettajan, joka osaa suomen kieltä kunnolla.”

Linna piti tilannetta huvittavana. Hän puhuu Kotkan murretta.

”Olen kokenut paljon hassuja hetkiä, mutta myös ennakkoluuloja, kiusaamista ja pelottavaakin suvaitsemattomuutta.”

Koulussa Linna halusi olla esimerkki siitä, että kaikenlaisista ja kaikennäköisistä ihmisistä saattoi tulla mitä vain. Mikään tie ei ole suljettu vain oman kulttuuri- tai perhetaustan takia.

Kolmentoista opettajavuoden jälkeen Linna huomasi, ettei voinut enää tehdä

Reena Linna rakasti aapistaan, vaikka siinä ei ollut yhtään hänen näköistään ihmistä.

Reena Linna

- 42-vuotias Editan alakoulun oppimateriaalien liiketoimintapäällikkö.
- Valmistunut Helsingin yliopistosta luokanopettajaksi sivuaineena erityispedagogiikka.
- Työskenteli 13 vuotta luokanopettajana ja erityisopettajana Espoossa ja Helsingissä.
- Aloitti kustannustoimittajan työt Sanomalla 2018. Työskenteli myös tuottajana ja tuotepäällikkönä ja vastasi matematiikan oppimateriaaleista.

työtä kuten olisi halunnut. Aikaa meni liian paljon kaikkeen muuhun kuin opettamisen ja kasvattamiseen.

Linnasta tuli Sanoman oppimateriaalien kustannustoimittaja.

”Kustannusala antoi mahdollisuuden vaikuttaa laajemmin kuin vain omiin oppilaisiin. Materiaalien kautta voin jakaa pedagogisia ajatuksiani laajemmin ja saan tehdä sitä, mistä innostun.”

Linnan unelmien oppimateriaalissa huomioidaan oppilaiden erilaiset taustat, temperamentit ja kyvyt. Jokainen oppilas saa itselleen sopivia haasteita, ja jokainen opettaja tukea siihen, miten huomioida lasten erilaiset lähtökohdat.

Opetuksen eriyttäminen on monen opettajan mielestä haastavaa, Linna sanoo. Hän kokee saaneensa omasta perhetaustas-

taan paljon näkemystä siihen, ettei eriyttäminen tarkoita vain vähän helpompia tai vähän vaikeampia koulutehtäviä. Se on myös esimerkiksi oppilaiden erilaisten elämäntilanteiden huomioimista.

”Toiset lukevat ekaluokalla harrypotteita ja heille on tarinoitu paljon. Toisten perheessä lapset ovat kenties joutuneet huolehtimaan omista vanhemmistaan tai sisaruksistaan.”

Koulujen oppilasaines on nykyään valttavan moninaista. Siksi kouluvierailut ja opetuksen seuraaminen ovat kustannustoimittajien työlle tärkeitä, Linna korostaa.

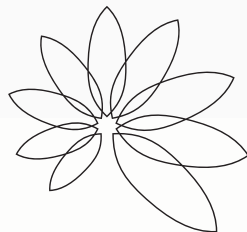
”Koulumaailma muuttuu nopeasti. Siellä tapahtuu paljon sekä digitalisaatioon että kulttuuriin liittyvää muutosta. Ja sen tilanteen näkee vasta, kun menee kouluun katsomaan.” ●

TOIMITTAJA-STIPENDIT

Helsingin Sanomain
Säätiön stipendit
keskivaiheella uraansa
oleville toimittajille
ovat haettavissa.

Stipendit myönnetään
ulkomailla tapahtuviin
jatko-opintoihin luku-
vuodeksi 2022–2023.
Hakuaika päättyy
7.10.2022.

hssaatio.fi
stipendiblogi.fi

HELSINGIN
SANOMAIN
SÄÄTIÖ

Helsingin Sanomain Säätiö on yksityinen, yleishyödyllinen säätiö. Sen tehtävänä on suomalaisen median ja laatujournalismin tulevaisuuden turvaaminen ja sananvapauden tukeminen. Säätiö jakaa apurahoja viestintäalan tutkimukseen ja koulutukseen sekä alan kilpailuihin. Helsingin Sanomain Säätiö ylläpitää Päivälehdien arkistoa ja Päivälehdien museota.

A.R. Winterin Muistosäätiön vuoden 2022 apurahat opintomatkoihin

Säätiö jakaa yhteensä enintään 3750 euroa apurahoina ulkomaille tehtävää opintomatkaa varten enintään neljälle suomen- tai ruotsinkieliselle toimittajalle. Hakemukset pyydetään lähettämään **19.10.2022** mennessä.

Hakemukseen tulee liittää selvitys matkasuunnitelmasta ja apurahan hakijan aikaisemmasta toiminnasta.

A.R. Winterin Muistosäätiö sr

c/o Niilo Järkäs, säätiön asiamies
Pispalan valtatie 96
33270 TAMPERE

tai sähköpostitse otsikolla: "APURAHA / A.R. Winterin Muistosäätiö",
osoitteeseen niilo.jarkas@gmail.com

Lappeenrannassa
ilmestyvä sanomalehti
Etelä-Saimaa on Lappeen-
rannan ja Imatran seudun
suurin media.

Kokonaistilaajamäärämme on kasvanut vuosina 2020 ja 2021. Kerromme paikallista uutisista, ihmisistä ja ilmiöistä. Selitämme ja analysoimme sekä kerromme henkilötarinoita ja avaamme ilmiöitä. Olemme innokkaita kehittämään myös uudenlaisia sisältöjä.

ODOTAMME SINULTA mm.

journalismin peruskysymysten ymmärrystä ja paloa tulevaisuuden journalismin tekemiseen.

TARJOAMME SINULLE

mielenkiintoisen ja monipuolisen työn kehittyvässä mediakonsernissa. Vahvan verkko-osaamisen omaavan toimituksen kanssa pääset itsekin kokeilemaan ja kehittämään. Välitämme aidosti työntekijöidemme hyvinvoinnista ja saamme siitä usein kiitosta työntekijöiltämme.

Lisätietoja antaa arkisin klo 8-16 puhelimitse
päätoimittaja Pekka Lakka numerosta 0400 666 251 tai
tuottaja Iida Tynnilä, puh. 040 8272 215.

KESKISUOMALAINEN OY

ETELÄ-SAIMAA

**Kaakon
Viestintä**

Olemme osa Mediatalo Keskisuomalaista, joka on vahva suomalainen mediakonserni. Työllistämme lähes 5 000 työntekijää ja meillä on 100 mediaa. Lisäksi meillä on radioliiketoimintaa sekä paino-, jakelu-, tutkimus-, digi-, kiinteistö-, markkinointi- ja viestintäliiketoimintaa.

Etelä-Saimaa etsii
TOIMITTAJAA
vakituiseen työsuhteeseen!

Tutustu tehtävään
keskisuomalainen.com/rekry
ja hae viimeistään **21.9.2022**.

Tehtävä täytetään heti sopivan henkilön löydyttyä ja työt alkavat mahdollisimman pian.

Selkosanomat halusi uudistaa kaiken. Lehdestä kiinnostuivat myös Venäjän trollit.

Marja Honkonen, teksti ● Heli Saarela, kuva

Fontti, jossa c, e ja o on helppo erottaa toisistaan. Selkeät erot otsikon, leipätekstin ja kuvatekstin välillä. Ei tekstejä väripohjilla tai turhia suuraakkosia, kurssiiveja ja boldauksia. Ei tavuviivoja, liehupalstat, yksi asiakokonaisuus aina samalle riville. Kuvan pitää liittyä suoraan asiaan, eikä kuvakulmien kanssa voi kikkailla.

Esimerkiksi tällaisia sääntöjä noudatetaan selkolehteä uudistaessa.

”Paljon perustuu käytännön kokemukseen. Tätäkin julkaisua on tehty 1990-luvulta saakka”, *Selkosanomien* toimittaja **Kaisa Kaatra** sanoo.

Silti lehden toimitus halusi antaa vapaat kädet Metropolia-ammattikorkeakoulun opiskelijoille, joiden kanssa se uudisti *Selkosanomat*. Metropoliaassa työtä ohjasi lehtori **Tuomas Aatola**.

”Tarkoitus oli panna kaikki rohkeasti uusiksi. Se oli vähän pelottavaakin”, päätoimittaja **Petri Kiuttu** kertoo.

Rohkeus kannatti. Ensimmäinen uudistunut *Selkosanomat* ilmestyi vuosi sitten, ja uudistus on palkittu kahdesti.

”Lehdestä tuli sellainen kuin olimme hahmotelleet ja unelmoineet”, Kiuttu sanoo.

SELKOSANOMAT ON KEHITYSVAMMALIITON Selkokeskuksen julkaisema selkokielineen lehti. Se on suunnattu ihmisille, joille lukeminen on vaikeaa. Lukijakunnassa on esimerkiksi vanhuk- sia sekä kehitysvammaisia, maahanmuuttaneita ja ulkomaalaisia ihmisiä. Lehteä lukevat myös lukupiirit ja tukihenkilöt ääneen.

Ruotsinkielistä sisarlehteä *Lätta bladet* julkaistaan yhteistyössä LL-Centerin kanssa.

Uudistuksen myötä *Selkosanomien* printti muuttui 20 kertaa vuodessa ilmestyvästä uutislehdestä kahdeksan kertaa ilmestyväksi ajan- kohtaisleheksi ja verkkosivut uutissivustoksi.

”Painettu lehti ja sen ilmestymistähti olivat vanhentuneet. Se ei vain enää toiminut”, Kiuttu kertoo.

Selkosanomilla on uskolliset printtilukijansa, mutta uusi yleisö löytää sen usein verkosta. Siellä selkouutisia lukevat etenkin kieltä opiskelevat.

Kiutun mukaan lehdellä on paljon esimerkiksi äidinkielenään venäjää puhuvia lukijoita. Tämä saattoi olla Kiutun arvion mukaan yksi syy sille, että Selkokeskus joutui viime keväänä venäläisen trollitehtaan ”mustalle listalle”. Kyber front Z -nimisellä Telegram-sivustolla kehoitettiin välittämään viestejä neljän suoma-

Selkosanomien lehtiuudistuksessa pohdittiin pitkään muun muassa sitä, millainen fontti on helpoin lukea, Petri Kiuttu ja Kaisa Kaatra kertovat. Lopulta fontiksi valikoitui Utopia.

laisen tiedotusvälineen päätoimittajille, myös Kiutulle.

Kiutun mukaan Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja korona-aika ovat osoittaneet selkokielisten uutisten merkityksen. Koronakeväänä 2020 *Selkosanomien* verkon kävijämäärä kaksinkertaistui.

UUDESSA UUSI LEHTI palstoineen on Kiutun ja Kaatran mukaan vakiintunut hyvin.

Etenkin verkossa erilaisten lukijaryhmien tarpeet voidaan ottaa laajasti huomioon. Fontteja voi itse suurentaa, värit kääntää ja tekstin kuunnella samalla, kun sitä lukee, Kaatra kertoo. Verkossa lehti julkaisee myös uutisia, joita avataan tukikuvilla.

Painetun lehden merkitys ei Kaatran mukaan silti vähene. Se on helpompi lukea, ja osalle *Selkosanomien* lukijoista siksi välttämätön.

Toimitukselle suurin haaste on ollut työrytmin muuttaminen.

”Vaikka uudistus helpotti, työt piti asetella ja järjestellä eri tavalla. Kiire on hallittavissa paremmin ja verkko antaa enemmän anteeksi kuin painettu lehti”, Kiuttu sanoo. ●

Selkosanomat ja Lätta bladet

- Lehdet tekevät selkokielellä juttuja verkkoon ja kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyviin printtilehtiin. Verkossa julkaistaan myös uutisia, joissa käytetään tukikuvia.
- Lehdillä on yhteensä noin 3 000 tilaajaa. Lukijoita *Selkosanomilla* on noin 13 000, *Lätta bladetilla* noin 3 000. *Selkosanomien* verkkolehteä käy vuosittain lukemassa yli 65 000 henkilöä, *Lätta bladetia* yli 15 000.
- Syksyllä 2021 valmistunut uudistus on palkittu Aikakausmedian Edit-palkinnolla ja Helsingin Seudun Journalistien Salli-palkinnolla.
- Selkokielellä tekevät journalismia myös Yle ja *Leija*-aikakauslehti.

ALMA

REKRY

YRITYSANALYYTIKKO TOIMITUKSEEN

**Alma Talent etsii yritysanalyyttikkoa
toimitusten tietopalveluun**

Olet kiinnostunut yrityksistä ja yritystaloudesta, niin pörssi- kuin listaamattomistakin yrityksistä sekä startupeista että pk-yrityksistäkin.

Olet etevä yritysdatan analysoinnissa, ja pystyt tuottamaan sen pohjalta ideoita ja taustamateriaalia Alma Talentin toimitusten journalistisen työn tueksi. Olet myös kiinnostunut kehittämään Alma Talentin yritysraportointia ja analysointityökaluja.

Alma Talentin toimituksessa pääset osaksi innostavaa, eteenpäin pyrkivää ja ammattitaitoista työyhteisöä.

Saat kehittymistäsi tukevat kollegat, nykyaikaiset työvälineet ja ison yrityksen kilpailukykyiset työsuhte-edut. Työpisteesi sijaitsee Alma-talossa, Töölönlahden puiston reunalla. Tehtävässä on mahdollisuus tehdä monipaikkaista työtä.

Lisätietoja antavat toimitusten tietopalvelun esihenkilö Marjut Nousiainen p. +358 40 342 4266 ja toimituspäällikkö Jari Saario p. +358 40 512 8912

Jätä hakemuksesi osoitteessa rekry.almamedia.fi

#rohkeuskasvaa
#almaspirit

ALMA
TALENT

KIINNOSTAAKO SAARISELKÄ TAI VIERUMÄKI? HAE VIRKISTYSSTIPENDIÄ!

Journalistiliiton jäsenten virkistysstipendit lomiin Saariselällä ja Vierumäellä ovat jaossa. Perustele erityisen hyvin, miksi juuri sinä tarvitset virkistystä liiton lomapaikassa.
Hakuaika päättyy **7.10.2022 klo 16**.

Virkistysstipendi oikeuttaa viikon maksuttomaan oleskeluun Saariselän Tunturimajalla (enintään 30 kpl) tai Vierumäen lomatalossa (enintään 5 kpl) sesongin ulkopuolisina viikkoina.

Tiedustelut: Annamari Schildt, puh. 044 500 0013.

journalistiliitto.fi/jasenpalvelut/virkistys-ja-apu/

REKREATIONSSTIPENDIER

Ansökningstiden går ut **7.10.2022 klo 16**.

Läs journalistiliitto.fi/se

VIERUMÄEN LOMAVIIKOT HAETTAVINA

Journalistiliiton lomahuoneistot Vierumäellä ovat nyt varattavissa joulukuusta – toukokuulle.

Vierumäen lomahuoneistoja voi varata ajalla **16.12.2022–19.5.2023**. Vaihtopäivä on perjantai. Hakea voi vain kokonaisina viikkoja.

Hakuaika päättyy **3.10.2022 klo 16**. Haku tapahtuu verkkolomakkeella osoitteessa journalistiliitto.fi/jasenpalvelut/liiton-lomapaikat/vierumaki/vierumaen-hakulomake/

Hinnat:

685 euroa/vko ajalla **16.12.2022–21.4.2023**

525 euroa/vko ajalla **21.4.–19.5.2023**

Varausmaksu on 150 euroa.

Lisätietoa Vierumäen lomatalosta löytyy journalistiliitto.fi

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

Kun
lomautus
iskee.

A-kassa.fi

Monta työtä, monta alaa
– yksi työttömyyskassa.

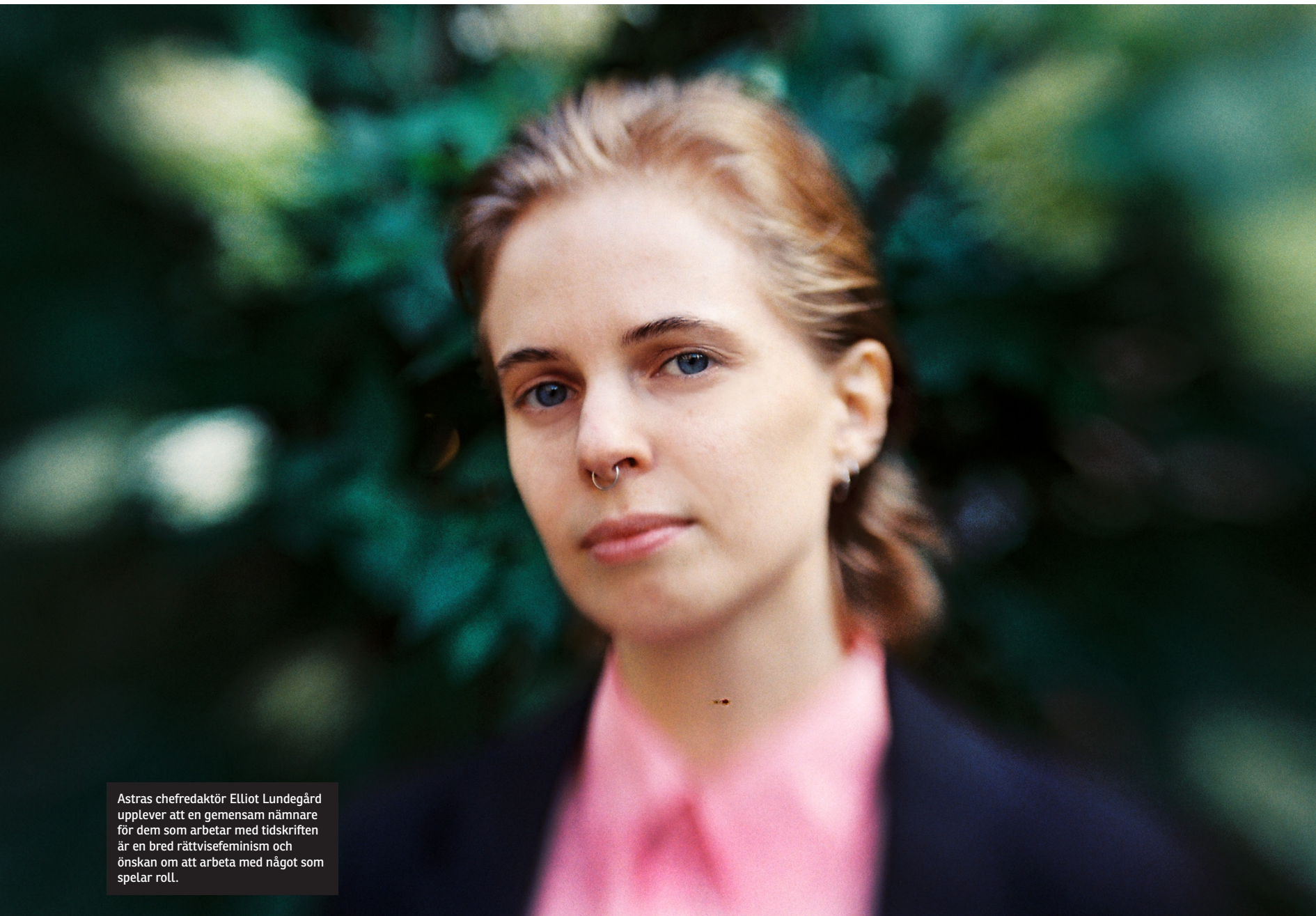
A-kassa on meidänkin kassa:

Teollisuusliitto
Rakennusliitto
Näyttelijäliitto
Ay-toimihenkilöt

Muusikkojen liitto
Suomen Journalistiliitto
Teatteri- ja mediatyön-
tekijöiden liitto Teme

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

Avoin työttömyyskassa A-kassa

Astras chefredaktör Elliot Lundegård upplever att en gemensam nämnare för dem som arbetar med tidskriften är en bred rättvisefeminism och önskan om att arbeta med något som spelar roll.

Små arvoden men mer uppmärksamhet – tidskriften Astra erbjuder skribenter gemenskap

Hanna Nordenswan, text ● Hanna Källebo Neikter, foto

början av pandemin publicerade **Elliot Lundegård** en kolumn på Förlagets hemsida där hen skrev om att se sin egen bild i realtid under zoom-möten kändes som en andra pubertet.

"Efter över två år av distansmöten har jag kanske vant mig lite nu", säger Lundegård från sin sida av datorskärmen. Intervjuer via videosamtal är inte idealt, men eftersom *Astras* chefredaktör sedan ett år tillbaka är bosatt i Stockholm är alternativen få.

Lundegård har varit chefredaktör för den feministiska tidskriften *Astra* sedan januari 2020. Tidskriften är liten, med 400 prenumeranter och en upplaga på 800 exemplar, men den har en lång historia. *Astra* har getts ut sedan 1919, först av Svenska kvinnoförbundet och sedan 1992 som en självständig publikation.

"Jag upplever att *Astra* har ett brett stöd. Trots att vi är en liten tidskrift är vi med på stora bokmässor och många i Svenskfinland vet vilka vi är. Jag upplever att det finns en minoritetssammanhållning i Svenskfinland."

Lundegård är själv svensk och uppvuxen i Sörmland. Hen flyttade till Helsingfors för att avlägga en magisterexamen i nordisk litteratur och kom lätt in i den finlandssvenska bubblan. Via studierna vid Helsingfors universitet kom hen i kontakt med *Astras* dåvarande chefredaktör och ansökte om platsen när den lediganslogs.

Skribenterna är en del av en community och vi ser arbetet som relationsbygge och relationsskapande, inte bara tjänster och pengar.

I Sverige gick den feministiska tidskriften *Bang*, vars upplaga var kring 6 000, i graven i slutet av 2020 på grund av ekonomiska problem och pandemin.

Astra har tre anställda som alla jobbar deltid. Tidskriftens styrelse jobbar främst med att ansöka om pengar.

"Sen 1992 har *Astra* aldrig gått runt för egen

Astra har en lång historia i Svenskfinland. "Vi har en viktig plats och tillräckligt många läsare för att vara relevanta," säger Elliot Lundegård.

maskin utan varit beroende av stipendier och kulturtidskriftsstöd," berättar Lundegård.

EN LITEN EKONOMI innebär små arvoden. Enligt Elliot Lundegård är de flesta skribenterna i nuläget inte journalister just för att de inte har råd att arbeta för små summor. Däremot skriver en salig blandning av akademiker, politiskt aktiva och författare för magasinet. För dem kan det handla om att lyfta fram ett budskap, få synlighet till en text eller i en sakfråga.

"Det värsta är att själv vara frilans och känna till Journalistförbundets rekommendationer om rimliga arvoden, samtidigt som man arbetar med rättvisefrågor och ligger långt ifrån rekommendationerna."

Astra kommer dock att höja sina arvoden något i slutet av året. Valet stod mellan att fortsätta trycka tidskriften på ett inhemskt tryckeri eller flytta processen till Estland och ha möjlighet att betala de medverkande mer.

Lundegård upplever inte att den språkliga sidan lider av att få journalister jobbar med *Astra*, men det formar innehållet.

"Det blir färre reportage och intervjuer och mer

betoning på personliga essäer och människor som skriver utifrån levda erfarenheter."

Som redaktör vill Lundegård kompensera de små arvoden med tid och engagemang. Hen pratar om feministiskt redaktörskap och värdet av en personlig kontakt med skribenten.

"Jag försöker djuparbeta med skribenternas text på ett sätt man inte får från en stor dagstidning. Skribenterna är en del av en community och vi ser arbetet som relationsbygge och relationsskapande, inte bara tjänster och pengar."

CHEFREDAKTÖREN PÅPEKAR att det kan se bra ut på cv:t att ha jobbat med en feministisk tidskrift. Hen upplever också att de som jobbar med *Astra* delar känslan av att arbeta med något som spelar en roll. Samtidigt avvisar Lundegård frågan om huruvida man måste vara en eldsjäl och brinna för tidskriften för att kunna arbeta med den.

"Eldsjäl för mig är någon som flamar upp och sen brinner ner. Om någon blir utmattad inom organisationen har vi misslyckats som feministisk arbetsplats."

Under Lundegårds tid har man experimenterat med form och innehåll och till exempel publicerat texter på engelska, farsi samt på engelska med inslag av kinesiska tecken.

"Jag ser inga hinder för att ha ett helt nummer på andra språk, men förstår också värdet i att *Astras* huvudspråk är svenska."

Flexibiliteten kring språk handlar också om att i tidningens feministiska anda ge ordet till en bredare grupp människor. I Finland finns både minoritetsspråk som talats i århundraden med liten representation och språkgrupper som uppstått mer nyligen. Lundegård vill att *Astra* speglar den flerspråkiga värld vi lever i och samtidigt ifrågasätter vem som är van vid att få översättningar serverade.

"Under de år jag bodde i Finland vände jag mig vid att saker ofta var översatta till svenska eller engelska, så att jag förstod dem. Jag tycker det är intressant att i en tidskrift möta något som inte är översatt till mig."

Överlag uppmuntrar Lundegård skribenterna att välja vem de vill skriva för. Hen vill inte att medverkande ska skriva till en antagen målgrupp och anpassa sig efter den.

Min förhoppning är att det gör tidskriften intressant för fler. Inget *Astra*-nummer har heller sålt så bra som det om Svart feminism i Norden, vilket **Jasmine Kelekay** var gästredaktör för. Kelekay påpekade att man alltid får höra att svarta personer i Norden är en liten konsumentgrupp men det var tydligt att det finns en publik." ●

Ny rapport om tidskrifter: "Varje tidskrift betyder engagemang, meningsfullhet och gemenskap"

Lina Laurent, text ● Heli Saarela, grafik och foto

Den finlandssvenska tidskriftsfloran omfattar allt från nischade medlemsblad med en upplaga på några hundra exemplar till stora bransch- eller organisationstidskrifter som trycks i tiotusentals exemplar.

Det finns närmare hundra finlandssvenska tidskrifter och för första gången finns nu siffror och uppgifter om deras ekonomi, personal och inköp av frilansmaterial. Det handlar om rapporten Tidskriftsbarometern 2022, som publicerades i slutet av augusti. Rapporten är sammanställd av Ny Tids chefredaktör **Janne Wass** finansierad av Föreningen Konstsamfundet och Svenska kulturfonden och utgiven av Förbundsarenan som upprätthåller tidskriftsnätverket Tidskrift.fi.

"Många ser på de finlandssvenska tidskrifterna som små oprofessionella hemgjorda blad. Men professionaliteten inom de finlandssvenska tidskrifterna är hög", säger **Mari Pennanen**, verksamhetsledare på Förbundsarenan.

Hon konstaterar att diskussionen om finlandssvenska tidskrifter nu kan utgå från fakta och inte från vad vi tror. Rapporten listar också sju åtgärdsförslag, bland annat höjda och långsiktiga stöd från fonderna, gemensamt påverkansarbete och samarbete kring digitalisering och webbutgivning.

I TIDSKRIFTSNÄTVERKET Tidskrift.fi ingår i dag 86 tidskrifter. Av dem svarade 57 på Tidskriftsbarometerns enkät. Enligt rapporten kommer de ut med sammanlagt 311 nummer per år och har en upplaga på totalt 301 060 exemplar. Över 260 000 personer besöker varje månad en finlandssvensk tidskrifts webbplats. Tidskrifternas sammanlagda omsättning är närmare tio miljoner euro.

TIDSKRIFTER MED STÖRST UPPLAGA

Kyrkpressen	76 500
Österbottniska posten	40 500
Hem och skola	37 500
Medborgarbladet	25 000
Jägaren	18 500
God Tid	16 500
Folkhälsan	16 500
Hembygden	10 500
Åminne folkpark	10 000
SFV-magasinet	7 500

TIDSKRIFTER MED MINST UPPLAGA

Punktchat	10
Intermezzi	20
Oss emellan	90
Ikaros	250
Accord	280
Släktforskaren	350
Tammerfors Aktuellt	350
Bibban	390
Nyckeln	400

Källa: Förbundsarenan, som upprätthåller Tidskrift.fi

Tidskrifterna har en större sysselsättande effekt än många trott – kring 180 personer jobbar heltid

Mari Pennanen, verksamhetsledare på Förbundsarenan som upprätthåller tidskriftsnätverket Tidskrift.fi, säger att diskussionen om finlandssvenska tidskrifter antligen kan utgå från fakta och inte från gissningar.

eller deltid på en finlandssvensk tidskrift. Därtill sysselsätter publikationerna ett stort antal frilansmedarbetare. De 57 tidskrifter som svarade på enkäten publicerade årligen sammanlagt 1300 betalda frilansartiklar och lika många obetalda frilansartiklar.

Rapporten bekräftar ändå den allmänna uppfattningen att tidskrifterna i regel betalar dåligt eller inget alls. Nästan en femtedel av tidskrifterna har ingen avlönad anställd, i snitt ligger frilansarvudet på 150 euro per artikel.

"Tidskrifternas problem är att man måste balansera mellan hur viktigt det är att få ut den information och det innehåll man vill och hur viktigt det är att betala arvoden som är vettiga och som till exempel följer Journalistförbundets rekommendationer", säger Janne Wass. **Är det då rimligt att Svenskfinland har så många tidskrifter vars existens är beroende av frivilligarbete, engagemang och i många fall fondpengar?**

Professionaliteten inom de finlandssvenska tidskrifterna är hög.

Mari Pennanen, verksamhetsledare på Förbundsarenan

"Det där kan diskuteras hur länge som helst och hänger ihop med frågan om finlandssvensk kultur överhuvudtaget ska upprätthållas. I slutändan handlar det om kulturers och språks existensberättigande", säger Janne Wass.

"Ska vi ha kulturanalys och samhällsdebatt på svenska? Det stora antalet tidskrifter är inget självändamål men varje tidskrift betyder engagemang, meningsfullhet och gemenskap", säger Mari Pennanen. ●

Därför jobbar bara en femtedel av mina studiekamrater fortfarande som journalister

En sommarkväll satt jag med ett gäng kompisar och bekanta och svalkade mig efter bastun. Vi började diskutera vad folk sysslade med nuförtiden. Ganska snabbt visade det sig att vi alla fem hade två saker gemensamt. För det första hade vi alla jobbat på Svenska Yle, för det andra gjorde ingen av oss det längre. Vi diskuterade orsakerna till det, och domen var inte nådig.

När *Journalisten* i våras skrev om det dåliga arbetsklimatet på Svenska Yle kom det varken som en chock eller en överraskning för någon som jobbat där under de senaste tio-femton åren. Cheferna sade att läget var pressat på grund av pandemi och Ukrainakrig, men faktum är att de speciella förhållandena troligen bara drog de grundläggande problem som fanns till sin spets.

Artikeln diskuterades flitigt i mina kretsar. Många som jobbat på Svenska Yle under de nästan tio år jag själv också jobbade där från och till konstaterade att det inte var frågan om något nytt problem. Bitterheten och sorgen en del av mina bekanta kände över hur det gått för dem på Svenska Yle var påtaglig.

JAG SJÄLV SLUTADE på Svenska Yle då jag fick jobb på Sveriges Radio och efter det gav jag mig in på en frilanskarriär. Det var en lättnad att i juni läsa att problemen hade börjat tas på allvar, och förhoppningsvis är det inte bara tillfälligt.

Svenska Yle är en av de mest uppskattade arbetsplatserna för journalister på svenska i Finland, men också jag mådde ofta dåligt där. Inte minst för att det under den perioden var anställningsstopp och jag och många med mig fick korta kontrakt på rad. Med samma ansvar och arbets-

uppgifter som fast anställda, jobbigare arbetsturer och mer veckoslutsjobb, men utan förmåner och trygghet.

Bitterheten och sorgen en del av mina bekanta kände över hur det gått för dem på Svenska Yle var påtaglig.

Jag har sett många kolleger som lämnat bolaget av andra orsaker än att de vill ha nya utmaningar på annat håll. Det är av orsaker som har med Svenska Yles arbets- klimat och anställningspolitik att göra. Jag har inte erfarenhet av andra redaktioner i Svenskfinland så jag kan inte uttala mig om hur det är på dem. Men när jag ser tillbaka på min klass, av 20 personer som började studera journalistik på Soc&kom 2007, så går de som fortfarande jobbar som journalister att räkna med en hands fingrar.

Jag tror att det behövs en grundläggande funderare och strategi för hur man lyckas få unga journalister att nå sin fulla potential och vilja fortsätta som journalister i hela Svenskfinlands medielandskap. Det borde ges hög prioritet inom mediehusen. Bra journalistik på svenska i Finland är för viktigt för att det här problemet inte ska tas på allvar.

Liselott Lindström ●
Twitter: @lliselott
Skrubenten är frilansjournalist.

FÖRE DEADLINE

Frilansare uppmanas förhandla upp sina arvoden

De stigande konsumentpriserna sätter frilansares lönsamhet på prov. De nuvarande rekommendationerna för frilansarvoden baserar sig på en marknadsundersökning från 2020. Nu inväntar Finlands frilansjournalister, SFJ, resultat både från höstens marknadsundersökning och från kollektivavtalsförhandlingarna innan rekommendationerna eventuellt justeras.

"Vi diskuterar kontinuerligt situationen och uppmanar våra medlemmar att förhandla upp arvoden med sina uppdragsgivare. Det är sällan någon lätt uppgift, eftersom frilansare står ensamma mot stora mediehus, som till stora delar själva dikterar villkoren för ersättningar", säger **Maria Markus**, ordförande för SFJ och själv frilansjournalist.

I *Journalisten* 6/2022 skrev **Petri Savolainen**, intressebevakningsdirektör på Journalistförbundet, en kolumn där han uppmanade frilansare att byta ut uppdragsgivare som betalar dåligt mot sådana som betalar bättre.

"Det låter som en förnuftig strategi och något som jag själv också gjort i viss mån. Samtidigt vet jag av egen erfarenhet att det finns artikelämnen som är lockande att göra, trots att arvodet är lågt", säger Markus.

Hon påminner om att förbundet ordnar kurser, bland annat i förhandlingsteknik, för att backa upp sina medlemmar.

"Generellt lönar det sig att odla långvariga samarbetsförhållanden med uppdragsgivare, eftersom

det är lättare att förhandla när parterna känner varandra. Ett annat råd är att försöka skaffa flera uppdragsgivare så att man inte står och faller med en enskild köpare."

Ett annat moln på frilansarhimlen är regeringens reformförslag av pensionsförsäkringen för företagare, FöPL. I juni tog SJF ställning mot lagförslaget i en insändare i *Helsingin Sanomat*.

"Vi var tidigt ute och kritiserade förslaget, eftersom det skulle slå hårt mot frilansare. Självklart uppmanar vi våra medlemmar att betala in tillräckliga FöPL-avgifter, men många frilansare har små och oregelbundna inkomster, något som inte beaktas i lagförslaget", säger Markus.

Johan Svenlin

FOKUS

Valokuvaaja Markus Pentikäinen tietää, miten vauhtia kuvataan

Nina Erho, teksti • Kai Widell, kuva

Freelancekuvaaja Markus Pentikäinen kuvasi elokuussa Uiva-venenäyttelyyn Helsinkiin kerääntyneitä uutuusveneit. Kuvat julkaistaan Otavamedian venelehdissä talven aikana.

Yhdysvaltalaisista päiväretkivenettä hän kuvasi perjantapäivänä. Sää ehti viikon mittaan harmaantua.

”Suomen säissä saa vaihtelevia kuvia”, Pentikäinen sanoo.

Yksi viikon venekuvauksista peruuntui. Aikataulusäätö on tavallista, koska osa näyttelyveneistä on vielä prototyyppisiä, jotka voivat vaatia korjaamista. Osalla on jo uusi omistaja.

Koeajojuttujen kuvat kertovat, millainen vene on – ajoelämystä unohtamatta.

”Jos voisin, kuvaisin aina aamun tai illan valossa.”

Syksyn 2020 ulkoistamisiin asti Pentikäinen työskenteli Otavamediassa. Nyt hän on yrittäjä. Kulkuneuvoja hän on kuvannut parikymmentä vuotta.

”Voin jo jättää varmat ja tylsät kuvat ottamatta.”

Kulkuneuvojen lisäksi Pentikäinen kuvaa paljon muuta.

”Lehtikuvaaja on kameleontti. Pitää erikoistua, mutta olla valmis tekemään kaikkea.” •

Markus Pentikäinen ajaa Otavamedian venelehtien kumivenettä ja toimittaja Ari Inkinen kuvattavaa venettä Helsingin edustalla. He sopivat etukäteen, millaiset kierrokset Inkinen ajaa ennen kuin tulee kysymään lisäohjeita. Jos Pentikäinen kuvaa myös dronella, hän ja toimittaja kommunikoivat kännykän handsfreellä radiopuhelimen tapaan. Press-lippua tarvitaan erityisesti purjehdustapahtumissa.

Ville Eloranta ● Twitter: @ville_eloranta
Kirjoittaja on Helsingin Sanomien kielenhuollosta vastaava toimittaja.

Hyväkin kirjoittaja kompastuu pilkkuihin

Liki kaikissa pitkissä teksteissä on ainakin ennen editointia pilkkuvirheitä. Ne johtuvat usein siitä, etteivät kirjoittajat tunnista virkkeiden ja lauseiden sisäisten osien välisiä suhteita – esimerkiksi pää- ja sivulauseen eroa. Ammattikirjoittajatkaan eivät välttämättä tunnista lauseenvastiketta, saati tiedä siihen liittyviä pilkkusääntöjä.

Kielenhuoltajana ja editoijana olen huomannut, että valtaosa toimittajista haparoi jossain näistä viidestä tapauksesta.

1. Päälauseiden pilkutukseen vaikuttaa, onko niillä yhteistä tekijää. Tähän virkkeeseen tarvitaan pilkku, koska tekijä vaihtuu: *Ministeri kertoi päätöksen tulevan ensi viikolla, ja hallitus lopetti istuntonsa etuajassa.* Tässä virkkeessä jälkimmäinen lause lainaa tekijää edellisestä, joten pilkkua ei käytetä: *Häirintä on vakava asia ja vaatii meiltä kaikilta toimintaa.*

2. Jos virkkeen alku koskee molempia lauseita, ja-sanan edelle ei tule pilkkua. Vaikka lauseilla ei olisi muuta yhteistä, sellaiseksi riittävät nämä: *Vanhojen uskomusten*

mukaan Kuu on tehty juustosta ja Aurinko kiertää Maan ympäri. Toimitusjohtaja kertoi, että yhtiön tilanne on hyvä ja ensi kuussa palkataan lisää työntekijöitä.

3. Kysyvään sivulauseeseen siirryttäessä tulee aina pilkku. Pilkkua ei kuitenkaan tule kahden kysyvän sivulauseen väliin. Tämä esimerkki koskee molempia sääntöjä: *Hän halusi tietää, onko kaikki hyvin ja pitäisikö olla huolissaan.*

4. Jos lauseen keskelle lisätään jotain pilkulla alkavaa, se myös loppuu pilkkuun. Tämä pätee niin sivulauseisiin kuin muihinkin tähdennyskiini: *Keltainen talo, jossa on eniten tuholaisia, remontoidaan ensin. Monissa Euroopan maissa, kuten Belgiassa, asia on jo hoidettu.*

5. Lauseenvastiketta ei eroteta muusta lauseesta pilkulla. Jos pilkkua haluaa käyttää, tarvitaan aito sivulause. Vertaa seuraavia: *Lain tultua voimaan se sai osakseen vastalauseita. Kun laki oli tullut voimaan, se sai osakseen vastalauseita.*

Pilkkuongelmiin tarjoaa runsaasti apua muun muassa kielitoimistonohjepankki.fi.

TUTKITTUA

Rahaeliitti vaikuttaa politiikkaan piilossa medialta

Rikkaat suomalaiset välttelevät mediahuomiota ja muokkaavat talouspolitiikkaa sisäpiirin strategioiden avulla.

Tämä selviää **Anu Kantolan** ja **Juha Vesan** tutkimuksesta, joka julkaistiin aiemmin tänä vuonna *European Journal of Communication* -tiedelehdessä. Tutkimuksessa analysoidaan suomalaisen rahaeliitin suhdetta mediaan ja talouspolitiikkaan.

Tutkimusaineisto koostuu liki sadasta haastattelusta vuosilta 2016–2017. Haastateltavat arvottiin korkeatuloisimpien suomalaisten parista liike-elämän eri aloilta. Haastatellut olivat saaneet vaurautensa perustamalla yrityksen, perimällä yrityksen tai toimimalla yritysjohtajana.

Tutkimuksessa havaittiin, että rikkaat suomalaiset pyrkivät vaikuttamaan talouspolitiikkaan niin sanottujen sisäpiirin strategioiden avulla. Toisin sanoen he kaihottavat julkista politikointia.

KULLAKIN RIKKAIDEN RYHMÄLLÄ on omat suosikistrategiansa. Yritysjohtajat vaikuttavat politiikkaan ennen muuta verkostoitumalla laajasti. He

muun muassa käyvät puoluekanasta riippumatonta dialogia poliitikkojen ja virkailijoiden kanssa.

Rikkaiden perijöiden lobbausverkot ovat vähemmän dynaamisia kuin johtajien. Heidän tärkein verkostonsa on Perheyritysten liitto.

Toisin kuin johtajat ja perijät, yrittäjänä rikastuneet tapaavat olla yksinäisiä susia. He eivät tyypillisesti muodosta vahvoja lobbausverkostoja vaan ottavat yhteyttä poliitikoihin silloin, kun itselle tärkeä aihe osuu kohdalle.

Kaikki rikkaiden ryhmät kertoivat olevansa poliittisesti voimakkaita kulissien takana. Rikkaat kertoivat saaneensa verkostojensa kautta veronkevennyksiä ja arvelivat jopa kaataneensa lakiehdotuksia.

Rikkaat suosivat sisäpiirin strategioita, joten mediajulkisuudesta on heille yleensä enemmän haittaa kuin hyötyä. Osa haastatelluista ilmaisi avointa halveksuntaa toimittajia kohtaan.

Tutkijoiden mukaan demokraattinen päätöksenteko edellyttää kuitenkin läpinäkyvyyttä. Rahaeliitin toiminta kulissien takana on yhteiskunnallinen haaste, jonka läpivalaiseminen on tutkijoiden ja journalistien yhteinen tehtävä.

Juha Matias Lehtonen

Aino-Sofia Orjasniemi, 25, aloitti Posion ja Ranuan paikallislehden *Kuriirin* vakituksena toimittajana syyskuun alussa. Hän on aikaisemmin ollut *Kuriirissa* toimitusharjoittelijana ja kesätoimittajana. Alun perin Rovaniemeltä lähtöisin oleva Orjasniemi opiskelee kotimaista kirjallisuutta ja viestintää Helsingin yliopistossa.

Aino-Sofia Orjasniemi löysi Posiolta työn ja mielenrauhan

Miten päädyit Posiolle?

Olen aina viettänyt kesät Posiolla, sillä isovanhempani ja isäni ovat täältä kotoisin. Korona-aikana opinnot olivat etänä, ja tuntuu, ettei Helsingissä ole kauheasti mitään. Ryhdyin etsimään harjoittelupaikkaa sitten täältä.

Miltä vakituinen työ tuntuu näin nuorena ja pirstaleisten työurien alalla?

Tuntuu hurjalta, enkä ole ehkä vielä sisäistänyt sitä kunnolla. Kun muutin työharjoittelun jälkeen Posiolle vakituksesti, panikoin siitä, tulenko löytämään täältä oman alan töitä. Kun paikka aukeni, en voinut jättää hienoa ja arvokasta tilaisuutta käyttämättä.

Mikä paikallislehdessä viehättää?

Kaikki mahdollinen. On sekä siunaus että kirous, että toiminta-alue on niin pieni. On oltava urheilutoimittaja, kulttuuritoimittaja ja politiikantoimittaja samaan aikaan ja perillä kaikesta. Minulla on myös vapautta tehdä paljon itse, niin ideoimisessa, toteutamisessa kuin taitossakin. Kaikki on omissa käsissä. On myös ihanaa, että lukijoiden kanssa muodostuu läheinen ja välitön suhde.

Minkälaisia taitoja paikallistoimittaja tarvitsee?

On osattava pitää monia lankoja käsissä samaan aikaan, ja oma ajanhallinta on tärkeää. Lisäksi on hyvä jaksaa kehittää itseään ja pysyä kärryillä omaehtoisesti, koska täytyy perehtyä moneen asiaan. On myös tärkeää olla verkostoitunut ja pysyä yhteyksissä useiden eri toimijoiden kanssa.

Olet valokuvannut paljon Lapissa. Aiotko panostaa kuvapuoleen myös Kuriirissa?

Ehdottomasti! On kiva, että pystyy hyödyntämään molempia rakkaita harrastuksia, kun sekä kirjoittaminen että kuvaaminen ovat niin vahvasti osa työtä.

Mitkä asiat saivat sinut palaamaan pohjoiseen ja maaseudulle?

Luonnonrauha. En tiedä, viihdyinkö Helsingissä loppujen lopuksi kertaakaan alkuhuuman jälkeen. Huomasin, ettei siellä ollut harrastuksia, joista nauttisinkin oikeasti. Aina tänne lomalle tullessani stressini hävisi jo junamatkan ja lähtiessä aina harmitti. Täällä pystyn metsästämään, kalastamaan ja vaeltamaan, ja luonto on lähellä. Vapaa-aikani on paljon rikkaampaa, ja voin paljon paremmin.

Kuka on ammatillinen esikuvasi?

Edeltäjäni **Paula Pirttijärvi**. Olen saanut kuulla paljon tarinoita esimerkiksi hänen uransa alkuvaiheista sekä kaikenlaisista juttukeikoista, ja olen ollut ihan "wau"!

Millä tavalla sosiaalinen elämäsi on muuttunut muuton myötä?

Se on rikastunut, sillä kaveripiiriini on laajentunut täällä. Olen löytänyt aidosti samanhenkisiä ihmisiä, jotka nauttivat samojen asioiden tekemisestä. On ihan uskottavaa, että voin lähteä mahtavien tyyppien kanssa kalalle!

Aiotko palata vielä Helsinkiin?

En!

Silja Kinnunen

Presidentin murahtelua suorassa lähetyksessä

Moskovan kesäolympialaisissa vuonna 1980 sai mitaliteita kaikkiaan kahdeksan suomalaisurheilijaa.

Presidentti **Urho Kekkonen** järjesti kisojen jälkeen mitalisteille onnitteluvastaanoton presidentin kesäaunalla Naantalin Kultarannassa. Minä sain Ylen Turun Radion nuorena toimittajana tehtäväkseni tehdä tapaamisesta suoran uutisraportin valtakunnalliseen radion päivälähetykseen.

Tehtävä tietenkin jännitti, mutta uskoin suoriutuvani siitä. Olihan minulla käytössäni äänet kaukaa taltioiva suuntamikrofoni. Ajattelin myös, että menen lähelle tapaamista ja saan presidentin kommentin sekä voin tehdä jollekin urheilijoista pari kysymystä.

Mitalistit asettuivat Kultarannan pihalle riviin odottamaan Kekkosta, mutta presidentin adjutantti määräsi meidät toimittajat siirtymään paikalta kymmenen metriä taaksepäin.

Sitten alkaa tapahtua. Kuulen kuulokkeistani, että radioutusten suora päiväkatseus alkaa ja juontaja Helsingistä siirtää suoran lähetyksen Naantaliin. Paidanselkäni kastuu hiestä.

Aloitan raporttini kertomalla mitalistien nimet. Näen samalla Kekkosen tulevan paikalle ja kättelevän heidät nopeasti. Ojennan mikrofonin kohti heitä ja yritän kuunnella keskustelua, mutta kuulen vain presidentin murahtelua.

Lopetan raporttini sanomalla, että presidentti jotakin murahtelee mitalisteille, vaihtaa pari sanaa ja kääntyy takaisin sisälle kesäasuntoonsa.

Radioutusten toimitussihteeri antaa nuorella toimittajalla myöhemmin palautetta, että kylähän se muuten meni aika hyvin, mutta meillä uutisissa ei ole oikein tapana huomautella presidentin puhetavasta.

Paavo Manninen

Kirjoittaja on eläkkeellä Haminassa.

MITÄ SINULLE ON SATTUNUT JA TAPAHTUNUT? LÄHETÄ TARINASI OSOITTEeseen JOURNALISTI@JOURNALISTI.LIITTO.FI

Freelancetoimittaja Aune Waronen ohitti elokuussa alimman eläkeiän. Eläke saa odottaa. "Asuntolainaakin on vielä maksettavana, mutta ainahan freelancer voi jatkaa töitä", Waronen toteaa.

ELÄKEUUDISTUS ON FREELLE LÄHES MAHDOTON YHTÄLÖ

Manu Marttinen, teksti • Kaisu Kaplin, kuva

Freelancetoimittaja **Aune Warosen** alin eläkeikä täyttyi elokuussa. Hän sai hiltain arvion tulevasta bruttoeläkkeestään. Sen pienuus mietitytti: 1407 euroa kuussa. Eläkkeelle jäämiseen on vielä hetki aikaa, mutta summa ei enää ratkaisevasti muutu.

Waronen kertoo eläkkeestään *Journalistin* verkkosivulle kirjoittamassaan laajassa artikkelissa, jossa hän käsittelee freelancetoimittajan eläkemaksuja ja tuloja.

Monen yksinyrittäjän tavoin Waronen kritisoi yrittäjien eläkelain uudistusta, jonka on määrä astua voimaan vuodenvaihteessa. Myös Journalistiliitto ja Suomen freelance-journalistit ovat ottaneet lakiuudistukseen kantaa.

Lakimuutos velvoittaisi yrittäjät maksamaan nykyistä tarkemmin alan yleiseen palkkatasoon sidottua YEL-maksua.

MEDIA-ALAN TYÖSUHTEISTEN TOIMITTAJIEN mediaanipalkka on Journalistiliiton työmarkkinatutkimuksen mukaan 40800 euroa vuodessa ja 3400 euroa kuukaudessa. Freelancereiden mediaanitulo on 22000 euroa vuodessa eli 1833 euroa kuukaudessa

eli lähes puolet työsuhteista työntekijää pienempi.

Waronen on laskenut, että työsuhteisen työntekijän mediaanipalkan saavuttamiseksi freelancerin pitäisi myydä juttuja kuukaudessa 7000 euron edestä. Se tarkoittaisi joka kuukausi yhdeksän jutun tekemistä 750 euron juttupalkkiolla.

"Kun alan työtä on takanani 38 vuotta, tiedän, ettei tämä tahti ole mahdollinen", Waronen kirjoittaa.

Hän huomauttaa myös, että freelancerin työajasta iso siivu menee juttutarjousten tekemiseen ja kommunikointiin ostavien toimittajien kanssa.

"Joskus pitkienkin neuvottelujen lopputulos on nolla. Ei tullut kauppiaa."

LIIAN PIENET PALKKIOT ovat johtaneet alivakuuttamiseen eli työn arvoon nähden liian pienien eläkemaksujen maksamiseen. Eläketurvakeskuksen mukaan 20000–24999 euroa vuodessa tienävistä yrittäjistä 56 prosenttia alivakuuttaa itsensä.

Työsuhteisten toimittajien mediaanipalkan mukaan laskettu YEL-maksu olisi reilut 800 euroa kuussa.

Waronen kirjoittaa maksaneensa viimeisinä freemuusinaan YEL-maksuja reilut 400 euroa kuu-

kaudessa, noin 5500 euroa vuodessa. Eläkelain mukaan maksun olisi pitänyt olla kaksinkertainen.

"Yritän katsoa asiaa positiivisesti. Mikäpä hätä tässä on! Suomalaisten keskieläke on 1784 euroa. Joka kolmannella suomalaisella eläke on alle 1250 euroa", Waronen kirjoittaa lopuksi. •

Artikkeli perustuu Journalistin verkkosivuilla 5. syyskuuta julkaistuun freelancetoimittaja Aune Warosen kirjoitukseen.

Mikä YEL ja mikä uudistus?

- YEL on yrittäjäeläkelain mukainen eläkevakuutus, joka on pakollinen tiettyjen ehtojen täyttyessä yrittäjänä tai freelancerina työllistyvälle henkilölle.
- Yrittäjäeläkelakia ollaan uudistamassa. Työtulon määritelmä pysyy ennallaan, mutta lakiesityksessä työtulon määräytymistä täsmennetään.

TARVITSEMME JULKISUUSLAKIAKTIVISMIA

Osallistuin taannoin erääseen oikeusministeriön keskustelutilaisuuteen, jossa STT:n päätoimittaja **Minna Holopainen** totesi, ettei julkisuusperiaate toteudu ilman julkisuusaktivismia. Se näyttää pitävän paikkansa. Poliisin esitutinnan julkisuutta koskevat säännökset ovat muuttumassa journalistien aktiivisuuden ansiosta.

Lakitehtäisiin aikanaan jääneet ristiriitaisuudet ja epäselvyydet ovat aiheuttaneet hankaluuksia poliisin alettua salata esitutkinta-asiakirjoja hyvin laajasti.

Poliisi käyttää esitutkinnassa merkittävää yhteiskunnallista valtaa, jota on voitava valvoa. Käytännössä esitutinnan julkisuus toteutuu asiakirjajulkisuuden kautta. Jos rikosoikeudelliseen viranomaisarvioon liittyvät tiedot ovat liian laajasti salassa pidettäviä, poliisin vallankäytön julkisen valvonta ei onnistu.

Lainmuutoshanke lähti toden teolla käyntiin vasta, kun oikeustoimittajat kantelivat poliisihallinnon ohjeistuksesta eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valittivat poliisin salaamispäätöksistä hallinto-oikeuteen. Esitutinnan julkisuutta nykyisestä hieman lisäävä hallituksen esitys on parhaillaan lausuntokierroksella.

ON HELPPO JAKAA emeritusprofessori **Olli Mäenpään** arvio siitä, että demokraattisessa yhteiskunnassa poliisien ja journalistien välillä on jännitteitä. Yhteiskunnan on kuitenkin löydettävä

tasapaino julkisuuden ja yksityisyyden välillä. Julkisuus on tärkeää viranomaisen toiminnan valvomista varten, mutta sillä on muitakin olennaisia merkityksiä.

Avoimuus on demokratiassa vapauden ja myös kehityksen edellytys. On olennaista, ettei viranomainen määrittele, minkälaista tietoa kansalaiset voivat saada tai mihin he voivat tietoa käyttää. Yhteiskunnan ei kannata liikaa rajoittaa tai ohjaila kansalaisyhteiskunnan toimintaa ja luovuutta. Mahdollisten julkisuuden rajoitusten on oltava täsmällisiä ja välttämättömiä.

VIRANOMAINEN EI AINA AJATTELE riittävän julkisuusmyönteisesti. Kenties viranomainen haluaa lisätä asiakirjapyyntöjen maksullisuutta, jotta se saisi evätyä työlää tai asiattomat tietopyynnöt. Se haluaa salata sähköpostit, ettei tarvitse aina miettiä, mitä kirjoittaa. Sinänsä ymmärrettäviä haluja, mutta tiedon avoimuus on demokratian perusperiaari. Sitä ei voi horjuttaa kevyin perustein.

Laki viranomaisen asiakirjojen julkisuudesta on journalistille tärkeä. Se on pari vuosikymmentä vanha, ja sitä ollaan parhaillaan uudistamassa. Journalistien tiedontarve perustuu journalismin yhteiskunnalliseen tehtävään eli yleisön tiedonsaantioikeuteen. Viranomaiset soveltavat julkisuuslakia, mutta se ei ole olemassa vain viranomaista varten. Viranomaisen toiminnan on oltava läpinäkyvää kansalaisten ja avoimen yhteiskuntamme takia. ●

Tytti Oras ● Kirjoittaja on Journalistiliiton juristi ja oikeusministeriön asettaman julkisuuslain ajantasaistamista valmistelevan työryhmän jäsen.

Sanomalehtimies 6/1949 esitteli ulkomaisia sanomalehtinaisia.

Toimittajanaiset kiinnostivat kaikkia

Naistoimittajien Kerho sai syyskesällä 1949 vieraakseen kuuluisia kollegoja Yhdysvalloista ja Britannian. 11 journalistin joukossa olivat esimerkiksi ”maailman suurimman naistenlehden” *Ladies Home Journal* **Marylean Page** sekä uutistoimistojen omistajat **Sarah McClendon** ja **Esther Van Wagoner Tufty**.

Yhdysvaltalaiset myöhyistyivät kaksi vuorokautta, mutta sen jälkeen vieraita kiidätettiin ympäri Suomea Pallastunturia myöten. He tapasivat pääministeri **K-A Fagerholmin**, eduskunnan puhemies **Urho Kekkosen** sekä presidentti **J.K. Paasikiven**, joka journalistien arvion mukaan oli ”a darling”. Ulkomaisia toimittajanaisia halusivat kestitä myös lukuisat lehdet, ministeriöt, suurlähetystöt, yritykset ja Helsingin ylipormestari. Cocktailkutsuja, konsertteja, illallisia, yritysvierailuja sekä ”monenlaisia rattoisia tilaisuuksia” riitti joka päivälle.

Menestyneiden kollegojen tapaaminen oli monelle suomalaiselle toimittajanaiselle tärkeä kokemus.

Kolme vuotta toimineelle Naistoimittajien Kerholle ”vierailu merkitsi mitä voimakkainta ja innostavinta kannustinta”, ja jäsenet ”solmivat lämpimiä ystävyyssuhteita vieraitten kanssa ja säilyttävät vierailusta kauan miellyttävän muiston”.

Maria Pettersson

Peräänantamaton taistelija

SEIJA SELISTÖ 6.6.1941 LAHTI–3.6.2022
VAASA

Toimittaja **Seija Sinikka Selistö** kuoli 3. kesäkuuta 2022 Vaasassa. Hänen elämänsä loppu oli vaikea, niin kuin oli ollut alkutaivalkin.

Hän oli syntynyt Lahdessa 6. kesäkuuta 1941. Sodan jälkeen hänet adoptoitiin Seinäjoelle.

Lehtikauppojen takia Seija menetti vakituiseen työpaikkansa *Pohjalaisessa*, mutta raskainta oli nuoren äidin kuolemaa koskevasta artikkelista noussut oikeudenkäynti: lehti ja toimittaja tuomittiin kunnianloukkauksesta vahingonkorvauksiin.

Vaikka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi hovioikeuden tuomion loukanneen toimittajan sananvapautta ja määräsi Suomen valtion vahingonkorvauksiin, Seija ei kokenut saaneensa oikeutta. Hän vaati hovioikeuden tuomion purkamista, mutta KKO ei ottanut asiaa käsiteltäväksi.

Viime vuodet Seija kirjoitti oikeusprosessista kirjaa.

Seija Selistö oli *Vaasan/Pohjalaisen* rakastetuimpia toimittajia. Hän oli luova, sitkeä ja peräänantamaton, ristiretkelijäkin.

Seija tunnettiin myös antiikki- ja taidepiireissä ja ikoneita hän maalasi itsekin.

Tytär ja kolme lapsenlasta ovat menettäneet läheisensä. Me työtoverit muistamme Seijan työhönsä vahvasti sitoutuneena ammattilaisena ja vieraanvaraisena ystävänä.

Sirpa Sainio

Ystävä ja työtoveri

Rohkea ja hauska toimittaja

TOIMITTAJA EMMI TUOMISTO HÄMÄLÄINEN 24.8.1985 LAHTI–23.7.2022 HELSINKI

Lahjakas kirjoittaja ja säkenöivä persoona **Emmi Tuomisto Hämäläinen** menehtyi kotonaan Helsingissä 23. heinäkuuta munasarjasyöpään, jota hän sairasti noin puolitoista vuotta.

Emmi kasvoi Lahdessa ja Kouvolassa. Hän ehti opiskella kuvataiteita ja vaatesuunnittelua ennen kuin aloitti vuonna 2006 journalistiikan opinnot Jyväskylän yliopistossa.

Toimittajan uransa pisimmän osuuden, vuodet 2012–2019, hän teki Lahdessa *Etelä-Suomen Sanomissa* uutis- ja kunnallistoimittajana. Vuodet 2019–2022 Emmi työskenteli Helsingissä *Mediuutisissa* terveys-toimittajana. Elämänsä viimeiset kuukaudet hän oli freelancer.

”Työ on ollut minulle elämäni tärkein asia, elämäntapa, identiteetti.” Näin Emmi kirjoitti *Etelä-Suomen Sanomissa* keväällä 2019, juuri kun oli vaihtamassa työpaikkaa.

Yhteisten asioiden hoitamiseen Emmi osallistui *Etelä-Suomen Sanomien* ja Alma Talentin toimitusosastojen hallituksissa. Hän toimi myös sairastuttuaan Suomen gynekologi-

set syöpäpotilaat ry:n hallituksessa.

Työkaverit muistavat Emmin osallistuvana ja rohkeasti kantaa ottavana kollegana. Hän nosti aina kissan pöydälle. Hänellä oli myös leikkisä, kepeä ja huumorintajuinen puolensa.

Vapaa-ajallaan Emmi nautti arjesta puolisonsa **Jannen** ja koiriensä Mimin ja Ollin kanssa. Hän piti matkustamisesta, hyvästä ruoasta, meikkaamisesta ja juhlista. Monet muistavat hänet suurena luksuskäsilaukkujen ystävänä.

Emmiä jäivät kaipaamaan puoliso, sukulaiset, ystävät ja työtoverit. Hänen liian varhainen poismenonsa on jättänyt jälkensä monen ihmisen sydämeen.

Saara Koho

Ystävä

HALUATKO JSN:N JOURNALISTIJÄSENEKSI?

Journalistiliitto hakee ehdokkaita Julkisen sanan neuvoston varsinaiseksi jäseneksi ja hänen varajäsenekseen kolmivuotiskaudelle 2023–2025.

Ehdokkaiden tulee olla liiton jäseniä sekä perehtyneitä ammattietikkaan ja Journalistin ohjeisiin. Valinnoissa painotetaan koko neuvoston monipuolista ja tasapainoista kokoonpanoa.

Lähetä vapaamuotoinen hakemus **7.10. kello 12.00** mennessä Journalistiliittoon.

Postiosoite:
SJL / Salla Nazarenko
PL 252, 00531 Helsinki
Sähköposti:
salla.nazarenko@journalistiliitto.fi
Lisätietoja: 044 972 9791

Todellinen lehtimies

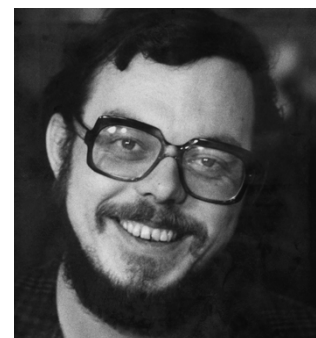
CHRISTIAN "CHRIDE" SJÖSTEDT
30.7.1944 HÄMEENLINNA–22.2.2022
HELSINKI

Toimittaja **Christian "Chride" Sjöstedt** työskenteli *Hufvudstadsbladetissa* 1967–1974. Sjöstedt tapasi siellä tulevan vaimonsa **Harrietin**, tytär **Susanna** syntyi 1970.

Sjöstedt siirtyi *Ilta-Sanomiin* 1974 ja *Uuteen Suomeen* 1977. Uutispäällikön tehtävien ohella hän toimi salaisessa ryhmässä, joka suunnitelti uutta iltapäivälehteä. *Ilta-lehti* alkoi ilmestyä *US:n* 3. painoksena 1980. Lehdestä tuli suuri menestys.

Uusi Suomi koitui miehen kohdaloksi monin tavoin. Siellä hän tapasi toisen vaimonsa, **Railan**, tytär **Mira** syntyi 1983. Chride oli *IL:n* ruorissa pitkään toimituspäällikkönä, mutta houkuteltiin uudistamaan "uutta parempaa *Uutta Suomea*". Vuoden kuluttua lehteä ei enää ollut.

Matka jatkui Yleen, *Hbl:ään*, *Västra Nylandiin*, *Nya Ålandiin* ja *Åbo Underrättelseriin*, josta Chride joutui jäämään eläkkeelle kurkkusyövän myötä 2004, vaikka tervehtyi täysin. Joulukuussa 2021 diagnosoitiin uusi syöpä, joka uuvutti hänet lopullisesti helmikuussa.

Chride oli äärimmäisen pidetty työelämässä ja kapakkakaverien keskuudessa. Useat entiset kollegat luonnehtivat häntä ainutlaatuiseksi lehtimieheksi ja maailman parhaaksi esimieheksi. Chriden esimiehet saattoivat olla eri mieltä, mutta hänen ylivoimaisia lehtitaitojaan heidän eivät voineet kiistää.

Raila Honkavaara
Mira Honkavaara
Susanna Sjöstedt

Christian Sjöstedtin vaimo ja tyttäret

Journalistinen yleisötyö digiympäristössä 9.1.–15.12.2023

Kiinnostavatko yleisöt? Tule kehittämään niihin liittyvää osaamistasi monipuolisesti nykyisten ja tulevien journalistien sekä tutkijoiden kanssa!

Kurssillamme opit kolmella tapaa:

- Kuudessa 1–1,5 päivän työpajataapaamisessa (neljä Tampereella, kaksi etänä)
- Itse valitsemassasi yleisöihin liittyvässä kehitysohjelmassa
- Muussa itsenäisessä projektia ja tapaamisia valmistelevassa työssä

Koulutus on laajuudeltaan 15 op.
Hinta journalistille on 225 euroa (alv 0 %).
Lisäksi tulevat mahdolliset matka- ja majoituskustannukset. Kustannuksiin voi hakea apurahaa mm. JOKESiltä.

Ilmoittautumiset viimeistään 14.10.2022.
Lisätietoa ja ilmoittautumisohjeet
<https://research.tuni.fi/comet/jydy/jydy2023/>

Koulutuksen toteutusta tukee
C. V. Åkerlundin mediasäätiö

Urjalan Sanomat etsii herkkää uutisnää!

- ✓ Sytytkö paikallisjournalismista?
- ✓ Onko sinulla hyvä uutisvainu?
- ✓ Osaatko kirjoittaa mukaansatempaavasti ja napakasti?

Jos vastasit kolmesti kyllä ja tunnet toimituksen arjen sekä yleistoimittajan työtavat, sekä osaat taittaa, saattaa vakituinen pestimme kiinnostaa juuri sinua.

Urjalan Sanomat on 105-vuotias, itsenäinen ja ennakoluuloton paikallismedia. Työllistämme viisi henkilöä ja toimipisteemme on Urjalan ytimessä.

Olet aikaansaava ja tunnet maaseutumaisen elämäntavan. Osaat ottaa tekniset työkalumme helposti haltuun ja pystyt antamaan niiden kehittämiseen myös oman panoksesi.

Vakituinen työsuhte voi alkaa mahdollisuuksiesi mukaan jo syksyllä 2022. Palkkaus määrittyy journalistisen alan työehtosopimuksen mukaisesti. Työsuhteessa noudatetaan 6 kk koeaikaa.

Mikäli kiinnostuksesi heräsi, lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi ja CV:si 26.9. mennessä osoitteeseen: heli.lehtela@urjalansanomat.fi

Lisätietoja:
päätoimittaja-toimitusjohtaja
Heli Lehtela
p. 050 371 7334

**URJALAN
SANOMAT**

SUOMEN JOURNALISTILIITTO

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16,
00530 Helsinki
Broholmsgatan 16,
00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
journalistiliitto.fi
journalistforbundet.fi

A-KASSA / A-KASSAN
A-kassa.fi, 02 9372 4200

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

Lataa nyt
uudistunut
TaskuTurva-
sovellus!

"Matkustaminen on mulle uutta musaa, maisemia ja makuja. Uusia kokemuksia päivä toisensa jälkeen. Reissusta nauttii eniten, kun tietää olevansa Turvassa."

Perttu

Tiesitkö, että yli miljoona suomalaista nauttii matkasta Turvassa?

Journalistiliitto on vakuuttanut jäsenensä Turvan matkustajavakuutuksella. Se auttaa, jos reissussa sattuu tai tapahtuu. Reissukaveriksi kannattaa ottaa TaskuTurva. Se on Turvan oma mobiilisovellus, jossa matkavakuutuskortti kulkee kätevästi mukana. TaskuTurvasta löydät myös luotettavan lääkärin yhteystiedot maailmalla. Lisäksi ulkomailla apunasi on 24 h matkahätäpalvelu.

Aloita reissuvalmistelut jo tänään!
Lataa TaskuTurva-sovellus puhelimeesi ja tarkista, mitkä ovat juuri sinun jäsenetusi osoitteesta

turva.fi/journalistiliitto

*Hymyile,
olet Turvassa.*

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5110

Linda-Maria Raninen (o.s. Roine), 29

- Muusikko, kirjailija, podcastaaja sekä *Kirkko ja kaupunki* -lehden kolumnisti.
- Julkaissut levyjä taiteilijanimellä **Mercedes Bentso**. Tekee kolmatta levyään ja Linda-Maria -podcastia.
- Julkaissut kirjat *Mercedes Bentso – Ei koiria muttei mieskään* (Johnny Kniga, 2019) ja *Mercedes Bentso – Totuus ja tunnus* (Johnny Kniga, 2020). Lokakuussa ilmestyy yhdessä **Alvina Alametsän** kanssa kirjoitettu *Koulumustelmat – Kiusaaminen on väkivaltaa*.

Jos räppäreille tulee riitaa, he vastaavat toisilleen biisillä, Linda-Maria Raninen sanoo. Kolumnistina hän vastaa saamaansa kritiikkiin mieluisesti kolumnilla. "Jos haluan vastata tosi isosti, on aina sekin vaihtoehto, että vastaan kirjalla", lokakuussa kolmannen kirjansa julkaiseva Raninen sanoo.

Linda-Maria Raninen löytää hengellisten kolumnien aiheet omista kokemuksistaan

Päätoimittaja Veera Vehkasalon valinta

Muusikko-kirjailija **Linda-Maria Ranisen** kolumnit *Kirkko ja kaupunki* -lehdessä ovat virkistävä tuulahdus suomalaiseen kolumnisti-skeneen. Teksteissä on teeskentelemätön, avoin ja samalla lämmin ote. Mikä parasta, kolumnit onnistuvat herättämään ajatuksia tai tunteita ilman, että ne kärjistävät, osoittelevat tai tarkoituksella ärsyttävät ketään.

Raninen kommentoi usein pinnalla olevia aiheita, muttei toistele jo somessa kierrätettyjä iskulauseita vaan tuo keskusteluun oman kulman.

Joskus pointit ovat isoja, joskus pieniä ja arkisia. *Olemme samassa vaunussa, jossa kuka tahansa voi mennä hetkeksi raiteiltaan* -kolumnissaan hän esimerkiksi käsiteli sitä, miten kuka tahansa meistä voi joskus olla se henkilö, jonka viereen ei haluta ratikassa istua.

Tällä palstalla Journalisti pyytää ilmiantamaan loistavia alan tuotoksia. Viestiä vie seuraavaksi eteenpäin se, jonka työ esitellään palstalla.

Nina Erho, teksti ● Heli Blåfield, kuva

”Lähetin toimitukseen sovitusti kolumnitekstin, mutta se tuntui väkisin väännetyltä. Parin päivän kuluttua ratikassa sattui tapaus, joka herätti minussa paljon tunteita. Ehdotin toimitukselle, että kirjoittaisinkin siitä. Oli parempi kirjoittaa todellisesta kokemuksesta ja tunteesta kuin valmiista teemasta, mitä ensin yritin”, sanoo muusikko-kirjailija ja *Kirkko ja kaupunki* -lehden kolumnisti **Linda-Maria Raninen**.

Raninen, tuolloin vielä Roine, aloitti *Kirkon ja kaupungin* kolumnistina marraskuussa 2021. Joulukuussa 2021 julkaistu kolumni *Olemme samassa vaunussa, jossa kuka tahansa voi mennä hetkeksi raiteiltaan* oli hänen toinen kolumninsa lehteen.

Tekstissä Raninen kertoo, miten kaksi ahavoitunutta, alkoholin vaikutuksen alaisena olevaa miestä luulee raitiovaunussa, ettei hän halua istua heidän lähellään. Seuraavana päivänä Raninen raivostuu ratikassa ja kokee samat oudoksuvat katseet, joita miehet pelkäsivät. Hän pohtii, miten jakaa kaikille ennemmin ystävällisyyttä kuin tuomitukseksi tulemisen kokemusta, ulkoisista seikoista riippumatta.

”Kolumnistina aloittaessani pelkäsin, etten keksisi aihetta joka toinen viikko, ja listasimme toimituksen kanssa mahdollisia teemoja. Ratikkakolumni opetti ammentamaan siitä, minkä parhaiten tunnen – omasta fiiliksestä ja kokemuksesta. Silti rajaen yksityisyyttäni kolumneissa tiukemmin kuin kirjoissani ja musiikissani. Kolumnien on tarkoitus käsitellä asioita, ei minua. Niissä oma kokemukseni johdattaa käsittelemään toisten kohtaamista ja kohtelemista.

Kolumneissani on hengellinen näkökulma, mutta ei sellainen, että pelkästään analysoisin Raamattua, vaan arkinen ja usein vähän piilossa oleva. Niitä yhdistävät rakkauden kaksoiskäskyn teemat: usko ja lähimmäisenrakkaus. Olen kirjoittanut esimerkiksi Itä-Euroopan romaneista ja Wolt-kuskeista, jotka tuntuvat jäävän katukuvassa muiden jalkoihin.

Lukijoilta on tullut kiitosta. Välillä kolumnien perään kertyy netissä henkilöön menevää trollausta. Kun joku kritisoi mielipiteitäni, vastaan mieluummin kolumnilla kuin sometaistelulla. Aina ei ole tarvetta vastata – kaikkien kanssa ei tarvitse saavuttaa yhteistä näkemystä.

Kolumneja on vaikeampi kirjoittaa kuin biisejä tai kaunokirjallista tekstiä. En tee kolumneja ’hyvissä ajoin’, vaan motivoitunut dead linestä. Uudessa tekstilajissa onnistuminen on nostanut itsetuntoa. Kolumneilla voin vaikuttaa ja saada ihmiset oivaltamaan uutta.” ●

Kannattaa olla
kärpäsenä katossa,
silloin ei tule
liiskatuksi.

US-

SAIRA an

kO vA

L

M

SE is KA NNUS A

a

i

hiijkt